

Četvrtak, 10. april 2008.
Svedok Edward Flynn
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.01 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici, kao i onima van sudnice koji nam pomažu. Gospođo sekretarko, molim vas da najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-6-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo sekretarko.

svedok: Edward Flynn

SUDIJA ORIE: Gospodine Flynn, pre nego što se nastavi vaše unakrsno ispitivanje, želim da vas podsetim da ste i dalje vezani svečanom obavezom koju ste dali juče na početku vašeg svedočenja.

SVEDOK FLYNN: Da. Časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, da li ste spremni za nastavak vašeg unakrsnog ispitivanja gospodina Flynnna?

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude. Spreman sam.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KAY – NASTAVAK

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Flynn.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Juče smo razgovarali o poseti gospodina Akashija Kninu 7. avgusta 1995. godine.

ADVOKAT KAY: I za vašu informaciju, časni Sude, bavimo se nekim stvarima u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P20, na 3. stranici.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Želim sada da pokažem jedan dokument o poseti gospodina Akashija. To je dokument Tužilaštva po *Pravilu 65ter*, nosi broj 4025. To je izveštaj o poseti gospodina Akashija koji ćemo videti na taj dan kada je on...



SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da to još nije u spisu?

ADVOKAT KAY: Da, jer znam da treba nešto vremena... već je na ekranu. Treba malo vremena da se učita.

SUDIJA ORIE: Da. Vi želite da to ponudite? To još nije u spisu?

ADVOKAT KAY: Nije u spisu.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora?

ADVOKAT KAY: To neće biti...

SUDIJA ORIE: Već sam pitao. Da, možda bih trebalo da vam dozvolim da završite rečenicu.

ADVOKAT KAY: To neće biti sporan dokument. Sve strane će ga načiniti.

SUDIJA ORIE: Da. Gospođo Mahindaratne, imate li prigovor?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ne, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo prvo da dodelimo broj i odmah da ga primimo u spis.

sekretar: Kao D29, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D29 prima se u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ako mi dozvolite, časni Sude, želim da zatražim od Odbrane da spomenu i brojeve tabulatora kada idemo kroz dokumente, zato što mi imamo fascikle sa tabulatorima, kao bih mogla da pratim.

SUDIJA ORIE: Da li se to odnosi na Odbranu gospodina Čermaka ili na sve Odbrane ili...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Na Odbranu gospodina Čermaka - na numeraciju. Ako pratite spisak koji ste nam poslali, onaj spisak sa brojevima, znate, brojevi se nalaze uz svaki dokument na našem spisku. Hvala vam. Ako nije moguće, u redu je, gospodine predsedavajući, pratićemo to u elektronskoj sudnici.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da će gospodin Kay učiniti najviše što može da udovolji vašim potrebama?

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo je izveštaj o poseti gospodina Akashija. Da li vidite to na vašem ekranu, gospodine Flynn?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I to je izveštaj koji je poslat Kofiju Annanu u Njujork. Možete da vidite ovde u prvom paragrafu, otprilike u trećem redu, da on kaže da se sreo sa novim komandantom hrvatske vojske za područje Knina, generalom Čermakom. Da li vidite to?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A ne sa vojnim upravnikom. Da li je to tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Odakle dolazi taj naziv "vojni upravnik"?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je fraza koju sam počeo da koristim dok sam bio u Kninu i zaista ne znam odakle to dolazi.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam. Možda ćemo moći da popunimo te praznine kasnije. Tokom svoje posete gospodin Akashi sastao se sa više ljudi a obišao je i Knin, kao što ste nam vi to juče rekli?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Njegov ukupni utisak o gradu Kninu bio je da je pretrpeo dosta štete od artiljerijske vatre, i on iznosi svoju opservaciju: "Iako se vidi da je šteta od artiljerijske vatre bila primetna, ipak je bila manja nego što je očekivao." Da li se to poklapa sa vašim opservacijama o Kninu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Takođe je rekao: "Veliki broj zgrada i kuća ostao je netaknut bombama. Da li je i to u skladu sa vašim opservacijama?"

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: "Komunalije su još uvek bile isključene ali mi je general Čermak rekao da će voda i struja biti danas uključene a telefoni sutra." Da li su vam bile poznate te havarije na komunalnim službama?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, nisu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je bilo poznato da je jedan od problema u Kninu nakon oslobađanja bio taj da je trebalo obnoviti komunalne usluge kako bi se normalizovao društveni život?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Moram da kažem da se toga baš posebno ne sećam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste znali za pitanje koje takođe vidimo u drugom paragrafu: "Čermak mi je rekao da će vrlo skoro, možda već sutra redovne jedinice hrvatske vojske biti uklonjene i ostaće samo vojna i civilna policija sa civilnom upravom u nastajanju"?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Po svoj prilici, u vašem obilasku sa gospodinom Annanom, iako vi možda niste bili na svim sastancima, vi ste prikupljali informacije o okolnostima u Kninu kada ste stigli tamo?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, spomenuli ste gospodina Annana. Verovatno ste se pogrešno izrazili.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da ste mislili na gospodina Akashija. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Da, izvinjavam se, časni Sude.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Iako je tog dana bilo dosta teško dobiti detaljne informacije, jer kao što sam, čini mi se, već opisao u jednom od mojih izveštaja, uz gospodina Akashija išla je jedna cela gomila ljudi. Bili smo u bolnici, na primer. Jedva smo se kretali kroz hodnik. Tako da tog dana sigurno nismo imali prilike, odnosno ja nisam imao prilike da ozbiljno prikupljam činjenice.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Okrenimo sada na 2. stranicu i pogledajmo treći pasus izveštaja tamo gde se govori o bolnici 7. avgusta, znači tog dana. U bolnici su bili doktori koji su radili u zgradi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I u bolnici su bili takođe i ljudi srpske kao i hrvatske nacionalnosti?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste znali, ako pogledamo 4. paragraf, o sastanku gospodina Akashija i generala Čermaka u bazi gde je gospodin Akashi predao kopiju sporazuma između Akashija i Vlade Hrvatske koji smo juče videli?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Znao sam za taj sastanak.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je dokazni predmet Odbrane broj D28. Opet se na ovom sastanku najviše govorilo o pomoći koju bi gospodin Čermak mogao da pruži ljudima koji su se nalazili u krugu baze nad kojom su Ujedinjene nacije imale privremenu kontrolu ili nadzor, zato što su oni bili na njihovom području?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U tom trenutku pitanje je bilo i to da li će oni Srbi koji su živeli pod zastavom Republike Srpske Krajine ostati u Republici Hrvatskoj?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je bila velika nepoznanica i to Ujedinjene nacije i agencije poput vaše nisu mogle da reše bez pomoći?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Ponovo, to je u skladu sa odnosom Ujedinjenih nacija i Vlade Hrvatske onako kako je definisano Akashijevim sporazumom?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste vi bili prisutni prilikom sastanka između gospodina Akashija i generala Čermaka?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, nisam bio.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste bili upoznati, možda iz drugih izvora, o uveravanjima koje je gospodin Čermak dao u pogledu sigurnosti i bezbednosti srpskog naroda koji je želeo da ostane?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne. Mislim da nisam znao da su na tom sastanku data takva uveravanja.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste za to saznali kasnije, na nekim kasnijim sastancima ili razgovorima?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I bilo bi pošteno da se kaže da je od samog početka to bio jedan od ciljeva koje je Ujedinjenim nacijama izrazio gospodin Čermak - o njegovoj želji da pomogne ljudima da ostanu u području Knina, ljudima koji su tamo ranije živeli?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je izjava koju je on dao više puta, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Ponovo, u 4. paragrafu, četiri ili pet redova od dna vidimo da se spominje pitanje slobode kretanja, jer jedinice UNCRO-a su tada, 7. avgusta, još uvek bile držane samo unutar baze Ujedinjenih nacija?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Izvinjavam se, nisam čuo pitanje.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. 7. avgusta, u vreme posete gospodina Akashija, vlasti Ujedinjenih nacija bile su zabrinute za svoju slobodu kretanja, jer su ih hrvatske snage, da tako kažem, držale u bazi UNCRO-a?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li je vama tada, 7. avgusta, bilo poznato da je gospodin Čermak tamo stigao samo dan ranije?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, ne sećam se da li sam to znao.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pitanje u 5. paragrafu tiče se...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oprostite, da li može ovo da se malo pomeri nadole?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Pitanje u 5. paragrafu odnosi se na razgovore sa vojno sposobnim muškarcima koji su se nalazili u bazi UNCRO-a a sa kojima razgovore trebaju da obave hrvatske vlasti. To je ponovo nešto što proizilazi iz Akashijevog sporazuma, što je dokazni predmet Odbrane broj D28?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Način i proces u pogledu toga kako će se odigrati takvi razgovori kako bi se utvrdilo da li u bazi ima ratnih zločinaca je nešto što je tada još uvek trebalo da se razradi između hrvatskih vlasti i Ujedinjenih nacija?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. To je tačno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi ste znali da je to pitanje brinulo Ujedinjene nacije i da je zbog toga trebalo još da se pregovara?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam. Idemo sada na 3. stranicu izveštaja gospodina Akashija, 6. paragraf, 3. red, gde se kaže: "U obilasku..."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oprostite, suviše je sitno za čitanje.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. U svom obilasku gospodin Akashi komentariše: "Aspekt koji najviše zapanjuje tokom mojih razgovora jeste da svi s kojima sam razgovarao jednoglasno su izrazili želju da napuste Hrvatsku."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oprostite, da li me pitate da li to piše u izveštaju?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, to se kaže u izveštaju. Da li se to, takođe, slaže sa vašim iskustvom tog dana?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne bih rekao jednoglasno. Sećam se da su neke osobe želele da se vrate svojim domovima.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li bi bilo fer da se kaže da je većina već donela odluku da odu ili u Republiku Srpsku ili u Bosni ili u užu Srbiju?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Rekao bih da velika većina jeste, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je bila poznata činjenica da je u bazi UNCRO-a u isto vreme bilo i Hrvata... ljudi hrvatskog porekla? Nisu bili samo ljudi iz Srbije?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ili ljudi koji su Srbi.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, bilo ih je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam puno.

SUDIJA ORIE: Samo jedno razjašnjenje, gospodine Flynn. Postavljeno vam je pitanje: "Da li je većina već donela odluku da odu ili u Republiku Srpsku ili u Bosni ili u užu Srbiju?" I vi ste rekli: "Rekao bih da velika većina jeste, da." Dakle, otići tamo, da li to... da li ste vi shvatili da su oni tamo želeli da odu i ostanu ili su oni želeli da tamo odu tada u tom trenutku a da bi nakon toga razmotrili situaciju i odlučili da li da ostanu tamo ili da se vrate u Knin?



SVEDOK FLYNN: Prema mom shvatanju, velika većina ljudi koji su bili u bazi, želela je da napusti to područje i da odu na ta druga mesta najviše zbog svoje lične bezbednosti. Ja nisam shvatio da su oni tada, u tom trenutku odlučili da emigriraju, odnosno da zauvek napuste Hrvatsku.

SUDIJA ORIE: Da. Da se nasele tamo. To je...da. hvala vam. Molim vas, nastavite, gospodine Kay.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Sledeći dokument na koji želim da predemo, proizilazi iz niza pitanja koja su vam juče postavljena a proizilaze iz prvog izveštaja HRAT-a [Human Rights Action Teams] od 8. avgusta, što je dokazni predmet Tužilaštva broj P29. Nema potrebe da ga stavljamo na ekran. Radi se o broju mrtvih ljudi. Mislim da je Pretresno veće juče postavljalo to pitanje.

ADVOKAT KAY: Molim sada dokazni predmet Tužilaštva po *Pravilu 65ter* pod brojem 805.

SUDIJA ORIE: Još nije u spisu. Treba mu broj.

ADVOKAT KAY: Da, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vidite taj dokument? Imamo to na engleskom i na hrvatskom jeziku.

SUDIJA ORIE: Dok to zumiramo, molim dokazni broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D30, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospodo Mahindaratne, da li imate prigovor?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Samo trenutak, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da, izvolite. Nastavite onda gospodine Kay.

ADVOKAT KAY: Da, hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovaj izveštaj je napisao brigadni general doktor Brkić, koji je bio na čelu sanitetske uprave i podneo je izveštaj o higijenskim i sanitarnim merama preduzetim u vremenu od 5. do 12. avgusta 1995. godine i možete da vidite da je taj izveštaj poslat hrvatskom načelniku štaba. I u njemu stoji da je on 5. avgusta došao u Knin da izvrši inspekciju "koju vršim u svakoj sličnoj situaciji, a zatekao sam sledeće stanje..." i daje humanu sanaciju i tehničke mere oko tela u tom području, i možete da vidite informacije oko toga šta je pronašao. Na drugoj stranici ovog dokumenta, negde oko osmog reda vidite da je gospodinu Ivanu Deliću, inženjeru izdao naređenje da sa leševima postupa u skladu sa Ženevskom



konvencijom, da sprovede potpunu istragu na licu mesta. I zatim se dalje u izveštaju navode koraci koje je on preduzeo. Vi ste juče svedočili o sastanku koji je održan 7. avgusta i na kom vi mislite da je gospodin Čermak spomenuo detalje o tome da je sahranjena 61 osoba, i tamo se govori o razmaku od 70 centimetara. Da li mislite da je to možda bio razgovor sa nekim ko je imao više tehničke ekspertize, kao što je taj doktor Brkić?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Časni Sude, ulažem prigovor na ovo pitanje. Od svedoka se traži da nagađa o ovom pitanju za koje ne znam da li je svedoku poznato. Svedok uopšte nije rekao da mu je poznat ovaj dokument.

SUDIJA ORIE: U isto vreme, on... svedoku je sada rečeno da neki ljudi imaju više tehničkog znanja. I postavljeno mu je pitanje da li on smatra da postoji mogućnost da je on razgovarao o tome s nekim drugim. Nije pitan o sadržaju razgovora nego sa kim je on možda mogao da razgovora.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Da bi se odgovorilo na to pitanje nije potrebno nikakvo tehničko znanje, osim možda veštine da se razlikuju ljudi koji više znaju od ljudi koji manje znaju o tom polju. Dakle, zbog toga se prigovor odbija. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vidite suštinu pitanja. Pesus koji ste juče spomenuli, niste oko toga bili precizni. Niste rekli da je general Čermak rekao to. Rekli ste: "Pa, možda moje sećanje" ili "Moglo bi da bude" ili "Ja mislim". I ja sad samo ovde ukazujem na činjenicu da se u onom pasusu govori o razmaku od nekih 70 centimetara, što je, pretpostavljam, međunarodni standard. Izgleda da je na terenu bio jedan čovek koji je bio stručan u tom polju. Da li mislite, u stvari, da bi moglo da se desi da ta informacija dolazi od nekog drugog a ne od generala Čermaka?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, svakako. On je uvek bio u društvu s drugima i sasvim je moguće da je bio u društvu sa tom osobom.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Hvala vam.

ADVOKAT KAY: Pitam se da li sada ovo može da bude primljeno u spis kao dokazni predmet Odbrane broj D30, jer iako dolazi od Tužilaštva nije kontroverzan, rekao bih.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, ne znam da li su svi dokumenti Tužilaštva nekontroverzni. Ako je to slučaj, gospodine Kay, onda neće biti potrebe da se ikada ulaže prigovor u vezi s tim. To će biti neka logična posledica. Ali, gospođo Mahindaratne, da li ulažete bilo kakav prigovor na ovo?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane broj D30 prima u spis.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste se sastali sa tim čovekom, brigadnim generalom Brkićem koji je bio na čelu službe koja se bavila mrtvim osobama i sanacijom terena u Kninu i nalazio se tamo čitavo to vreme?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Možda je bio na sastanku sa generalom Čermakom na kom sam bio prisutan, 8. avgusta, ali se zaista ne sećam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Hvala vam. Da li ste znali ljude koji su bili sa generalom Čermakom dok ste vi s njim radili? U vašem iskazu niste nam dali mnogo imena. Spomenuli ste njega kao glavnog, da li ste znali i za druge ljude koji su možda bili s njim i koji su imali druga zaduženja?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da sam spomenuo još dvojicu. Sećam se da su oni obično bili s generalom i nažalost, ne sećam se sa sigurnošću njihovih imena. Sećam se kako su izgledali. Opisao sam ih u izjavi. Mogu ponovo da ih opišem ako želite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Nema potrebe, jer ću o tome da vam postavljam pitanja. To je bitno. General Čermak nije govorio na engleskom jeziku. On je govorio na hrvatskom.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Govorio je preko prevodioca koji je bio oficir za vezu hrvatske vojske.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da jeste.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li je predstavnik Ujedinjenih nacija takođe imao prevodioca?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U kontaktima sa generalom Čermakom?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dakle, na tim sastancima imali ste dva prevodioca?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li znate odakle je bio vaš prevodilac?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Imao sam više različitih prevodilaca tokom tog vremena.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne tražim njihova imena ili nešto tako, jer znam da to može da bude osetljivo, ali da li su oni došli iz nekog zvaničnog sistema ili su to jednostavno bili ljudi, da tako kažem, koji su se našli tamo u tom regionu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, ne. Svi su oni bili osoblje. Oni su bili osoblje Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Jesu li to bili lokalni ljudi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Neki su bili lokalni, da. Većina, velika većina su bili lokalni ljudi.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. Znali smo kakva je situacija, kao što smo imali i druga svedočenja o tome u ovom predmetu, nema potrebe da se vraćam na to. Vi ste za jednog čoveka rekli da je bio zamenik gospodina Čermaka. Rekli ste da je imao malu bradu. Da li je on govorio engleski jezik?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Pa, ne bih rekao da je bila baš mala brada. Bila je to puna brada.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Tamo su, zapravo, bila dva prevodioca, koliko se sećate?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, on nije bio prevodilac. Postojao je treći čovek koji je često radio kao prevodilac. Jedan gospodin sa dugom sedom kosom i dugom bradom. Njega se sećam, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Onaj sa bradom koga ste opisali kao zamenika, koji je govorio engleski, on je bio oficir za vezu hrvatske vojske?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne mogu da kažem sa sigurnošću, jer nisam siguran na šta mislite kada kažete da je bio oficir za vezu hrvatske vojske.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Bilo vam je poznato da se razvila određena struktura između Ujedinjenih nacija i hrvatske Vlade u okviru koje je postojao sistem za vezu? Postojala je čitava jedna hijerarhija koja je išla od brigadnog generala Pleštine koji je bio u Zagrebu. Ne znam da li ste se s njim sastali?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ali on je bio na čelu te konkretne hijerarhije a onda kako se krećemo naniže na samom terenu u Kninu, postojala su dva oficira za vezu koji su saradivali sa UNCRO-om i uspostavljali vezu između generala Čermaka i UNCRO-a. Da li vam je to bilo poznato?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam bio upoznat sa tom zvaničnom strukturom ali bilo mi je sasvim očigledno da postoje pripadnici hrvatskog kontingenta koji su bili odgovorni za vezu i koji su, u stvari, bili veoma stručni po pitanjima veze a svakako je i ovaj pojedinac spadao među njih.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Da li bi bilo tačno da se kaže da njegov engleski nije bio savršen? Da nije tečno govorio engleski?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, mislim da bi to bilo tačno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Može se reći da je dosta razumeo, ali da nije imao tehničko znanje?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, ne bih mogao da komentarišem kako je on to naučio ili gde je naučio, ali...

ADVOKAT KAY – PITANJE: Naravno.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Jednostavno sam taj opis upotrebio u odnosu na ljude koji imaju stručnu obuku nasuprot onima koji pomalo govore neki jezik.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Ne bih rekao da je govorio tečno...



ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR:...ali nikad nisam imao ozbiljnijih poteškoća da se s njim sporazumem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne. To je čovek koga ste opisali kao zamenika?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Molio bih da sada pogledamo jedan dokument Tužilaštva po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 1623, što je naimenovanje gospodina Čermaka na njegov položaj i obrazloženje zašto je on bio u Kninu?

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, da li mogu da pretpostavim da će to da bude dokazni predmet Odbrane broj D31, obeležen za identifikaciju?

sekretar: Da, časni Sude, tako je. To će biti dokazni predmet Odbrane broj D31, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne, molim vas da nas čim pogledate dokument obavestite da li imate bilo kakav prigovor.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ja znam ovaj dokument, gospodine predsedavajući. Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D31 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Niz pitanja koja vam postavljam relevantna su za pitanje zamenika i isto tako i za zvanje koji ste vi dodelili gospodinu Čermaku kao vojnom upravniku, gospodine Flynn. Da li vidite prevod dokumenta?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je odluka iz Zagreba od 5. avgusta 1995. godine, od predsednika: "Ovim imenujem rezervnog general-pukovnika Ivana Čermaka na mesto komandanta Glavnog štaba kninskog garnizona"

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I dalje se kaže: "Ovim razrešavam majora Marka Gojevića iz Kijeva, dužnosti komandanta Glavnog štaba kninskog garnizona."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pre svega, da li vam je bilo poznato da je do svog imenovanja 5. avgusta, zapravo gospodin Čermak bio civil i da je obavljao poslove u civilnom životu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, mislim da mi je to bilo poznato. Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I on je u civilu radio tokom niza godina, pošto je napustio politiku i svoje prethodne uloge u Vladi?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je bilo poznato u to vreme da je on napustio civilni život i stigao u Knin 6. avgusta na ovaj položaj? Da je došao pravo na taj položaj?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam znao pre koliko vremena je imenovan na taj položaj, da li je nedavno ili davno pre toga, ali sam znao da se relativno nedavno bavio civilnim poslovima.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovde vidimo njegovo imenovanje od 5. avgusta, što se podudara sa završetkom *Operacije Oluja*. Vi znate da je on bio na licu mesta 7. avgusta?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Na osnovu ovog dokumenta vidite da je lice koje je prethodno obavljalo ovu dužnost komandanta kninskog garnizona bio jedan major, major Gojević?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A on je, zapravo, razrešen sa ovog položaja i imenovan za zamenika komandanta?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Vidim da se to kaže u ovom dokumentu, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. A da li ste znali Marka Gojevića po imenu, kao zamenika gospodina Čermaka?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, nisam to znao. I kada sam ranije pominjao zamenika, ja sam zapravo mislio na zamenika sa malim "z", da tako kažem. Koliko sam ja shvatio, osoba o kojoj smo nedavno razgovarali nije bila zvanični zamenik generala Čermaka u Kninu. Hteo sam da kažem da je bio njegov bliski saradnik ili savetnik. A on je takođe bio osoba koja je bila na licu mesta i koja bi nas primila ukoliko je general Čermak bio zauzet.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li je to osoba kojoj ste preneli šta se dogodilo u Gruborima one večeri, 25. avgusta u 4.30 časova?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam sasvim siguran, ali iskreno govoreći, sumnjam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Radi zapisnika, a možda će vam to pomoći da se priselite, osoba s kojom ste razgovarali i koja je imala bradu i pomalo govorila engleski, a bila je oficir za vezu hrvatske vojske sa Ujedinjenim nacijama je bio neko po imenu Dondo?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Sećam se tog imena, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je čovek o kome govorite u svojoj izjavi kada koristite ime Jurić?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pretpostavljam da je tako, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A ime mu je Karolj Dondo?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Dobro. Ono što je važno u ovom dokumentu koji sada gledamo, dokazni predmet Odbrane broj D31, jeste to da se ovde zapravo vidi zvanično imenovanje generala Čermaka na položaj komandanta Glavnog štaba kninskog garnizona, a ne na položaj vojnog upravnika?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Očigledno je da nisam bio upoznat s njegovim zvaničnim zvanjem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Da li vam je bilo poznato da zapravo uopšte nije ni postojalo zvanje vojnog upravnika u hrvatskoj vojsci?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, to mi nije bilo poznato.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Upoznati smo da je u određenim okolnostima postojala takva dužnost vojnog upravnika. Posle iračkog rata američke vojne snage su imenovale vojnog upravnika?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A sada bih želeo da pogledamo šta radi komandant garnizona, a to je položaj na koji je on imenovan, šta su bile njegove funkcije, jer u vašoj izjavi vi se prisećate... u svojoj izjavi iznosite svoja uverenja i svoje misli, i ja nemam nameru da vas zbog toga kritikujem, jer ste to prilično pravilno... dali ste opis onoga što vi smatrate, što verujete, što mislite da jeste uloga generala Čermaka. U redu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Molio bih da pogledamo dokument koji nosi broj 3408 po *Pravilu 65ter*. A u ovom dokumentu biće potrebno da pogledamo 21. stranicu. Ovo je vrlo obiman dokument i radi se o Pravilu službe oružanih snaga Republike Hrvatske od 20. maja 1992. godine.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, to bi bio...

sekretar: Časni Sude, to je dokazni predmet Odbrane broj D32, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne, možete li da nam kažete da li već postoji prigovor na ovaj dokument?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nema prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane broj D32 primljen u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Kay.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Molio bih 21. stranicu ovog Pravilnika. Vidim je. Možete da vidite kako se ovde opisuje garnizon: "Garnizon je oblast ili blizu naseljenog mesta ili mesto gde je više jedinica oružanih snaga smešteno."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Izvinjavam se, da li može molim vas da se malo uveliča. Hvala vam. U redu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pretpostavljam da vam nije potreban ovaj deo na hrvatskom koji se nalazi sa desne strane.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne čitam niti govorim hrvatski jezik. To je tačno.

ADVOKAT KAY: U redu. Ne znam da li bi bilo moguće da se ukloni tako da svedok ima samo verziju na engleskom jeziku.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, ovde su važna dva elementa; ono što svedok može da vidi na ekranu, i ono što javnost može da vidi. Javnost....

ADVOKAT KAY: U redu.

SUDIJA ORIE:... je možda zainteresovana da prati postupak, i to bi onda, naravno, bilo ograničeno samo na engleski, čime bismo isključili veliki deo stanovništva na Balkanu.

SVEDOK FLYNN: U redu je. Sada mogu da čitam.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude. Navikavam se na novu formu sudnice i onoga što se sme.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U 50. paragrafu možete da vidite šta je garnizon. Možete da vidite kako je on imenovan. U stvari, on je bio imenovan od strane Glavnog štaba. Zatim možete da vidite u 52. paragrafu da je komandant garnizona odgovoran za razmeštaj, red, disciplinu i službu. Sve jedinice i službe u okviru garnizona podređene su komandantu garnizona što se tiče pitanja naređenja, discipline i službe. A na ulazu u objekat gde je locirana komanda, vi ste tu gore stavili znak, vidi se da on ima obaveze prema pravilima o pitanju naredbi, discipline, nadzora nad ponašanjem. Dakle, ovo su pravila ponašanja vojnih lica u garnizonu. Sada molim 22. stranicu...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Sada to ne vidim. Treba pomaći nadole, izvinjavam se.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Možete da vidite da ovde postoje razna pravila...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oprostite... u redu. Nastavljam. Stranica broj 22. Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Stranica broj 22, određuje se smeštaj, trening, kupanje u rekama, zimske ili letnje uniforme, zatim u 55. paragrafu uputstva za



ponašanje jedinica ili ustanova unutar garnizona u slučaju borbene gotovosti ili spremnost u slučaju prirodnih katastrofa. Prijem i smeštaj u paragrafu 56. U 57. paragrafu o postupanju u slučaju vojnih ceremonija. I komanda može da definiše organizaciju i rad tehničkih i sanitarnih službi i drugih usluga. Dakle, ovo je iz Pravilnika. Sada ćemo da pogledamo niz dokumenata. Postoji daleko više, ali želim da ih stavim u kontekst njegove uloge, a mislim da znate koje je sledeće pitanje?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY: Ako možemo da dobijemo dokument Tužilaštva po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 2907. To još nije dokazni predmet i nalazi se pod naslovom "Uspostavljanje garnizona" od 16. februara 1993. godine.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare...

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D33, obeležen za identifikaciju.

ADVOKAT KAY: Možda Tužilaštvo...

SUDIJA ORIE: Da, gospođo Mahindaratne, da li već možete da nam...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Onda je dokazni predmet Odbrane broj D33 primljen u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dokument koji sada gledamo, kao što možete da vidite na prvoj stranici odnosi se na uspostavljanje garnizona, a datum na dokumentu je 16. februar 1993. godine. I složićete se da je to, zapravo, pravilo koje je izdato pre nego što je Republika Hrvatska uspostavila kontrolu nad Kninom i okupiranim teritorijama?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I ako odemo na 4. stranicu ovog dokumenta, na prethodnoj stranici se navodi niz garnizona kao što je Benkovac, zatim druga mesta: Dubrovnik, Sinj, Split, Zadar, kao područja koja oni pokrivaju. I ovde možete da vidite da su u kninskom garnizonu navedene konkretne teritorije: Knin, Nadvoda, Kistanje, Ervenik, Otrić, Kijevo, mesto odakle dolazi major Gojević i Civiljani.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I u tom pravilu se kaže da je garnizon u Gospiću dok se ne premesti u Knin?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

ADVOKAT KAY – ODGOVOR: I neko u rezervnim snagama dobrovoljaca mora da obavlja zadatke iako nisu bili u Kninu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam. Molio bih da pređemo na 6. stranicu, 2. paragraf ili druga tačka: "Komandanti garnizona su neposredno podređeni komandantima vojnih oblasti". A pod 3. paragrafom piše: "Komandanti garnizona hrvatske mornarice i hrvatskog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane su zaduženi za pripremu, organizaciju i uspostavljanje garnizona"?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A u 5. paragrafu, na sledećoj stranici, na 7. stranici: "Sva ostala pitanja u vezi sa uspostavljanjem garnizona treba da rešavaju komande vojnih oblasti." Ukoliko sada prođemo kroz ovaj dokument videćemo na 9. stranici izveštaj o brojnom stanju jedinica za komandu kninskog garnizona?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: 31. avgust. Ovo je jedan zvanični obrazac koji je popunjen tog dana i u njemu piše: "Pet aktivnih oficira, jedan regrut, tri civila i ukupno devet pripadnika...?"

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: "...postavljeni na ratnu dužnost, dvojica aktivna." Da pogledamo 10. stranicu. A ovde ponovo vidimo razne brojke koje se odnose na odmor jedinice: Ko je aktivan - dvojica; rezerva - dvojica; podoficira - četvorica; redova - dvojica; civila - deset. To je potpisao mlađi desetar Jurić, ali pretpostavljam da vi niste imali nikakvih kontakata s njim, ovo je...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam siguran u to.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Kažem to samo da bismo se time pozabavili. Dakle, imamo malu jedinicu unutar garnizona. I u stvari, da li je to u skladu sa kontaktima koje ste vi imali sa generalom Čermakom? Kada ste odlazili u njegovu komandu tamo je bio veći broj civila i jedna mala jedinica?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, u sedištu generala Čermaka svakako nije bilo previše osoblja prisutno ni u jednom trenutku. Ja sam imao utisak da je general Čermak bio odgovoran za veći broj ljudi. Nagovestio nam je da bi mogao da vrši uticaj, na primer, na prisustvo ili uklanjanje vojnih jedinica hrvatske vojske u Kninu. Ja nisam nikada verovao da general Čermak ima neposrednu odgovornost nad ovim jedinicama. Ali moj utisak je bio da on smatra da može da utiče da li će te jedinice ostati tu ili će biti uklonjene.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Juče sam vam izneo tvrdnju da je on bio tu da pomogne Ujedinjenim nacijama a takva vrsta uloge spadala bi u okvir pomoći Ujedinjenim nacijama, jer Ujedinjene nacije su imale želju da se pozabave posledicama rata u ovom području, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, general Čermak je svakako bio moj glavni kontakt. On je bio starešina s kojim sam ja najčešće bio u kontaktu. On je gotovo uvek bio spreman za saradnju i generalno gledano to je bilo ohrabrujuće u pogledu spremnosti da nam pomogne oko nekih zahteva koje smo mu postavljali.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li bi se moglo reći da je on bio jedan pozitivan čovek?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, mislim da je uglavnom bio pozitivan u radu sa nama, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je bilo poznato da je on imao uspešnu poslovnu karijeru u Hrvatskoj.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, bilo mi je poznato. Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A on je bio uspešan u poslovima kad je Hrvatska uspostavljena?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam siguran kada je to tačno bilo.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ali vam je bilo poznato da je on imao takve kvalitete?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Bilo mi je poznato da je on bio uspešan poslovan čovek, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je bilo poznato da je on u prvim danima hrvatske države imao interes da logistički pomogne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, nisam to znao

ADVOKAT KAY – PITANJE: U konkretnoj oblasti?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Molim da sada pogledamo 11. stranicu dokumenta od 26. septembra 1995. godine. Ovo je još jedan izveštaj o ovom uspostavljanju i piše isto. Zbirni broj je devet, kao što vidimo na stranici. A na 12. stranici, zapravo, broj ljudi je smanjen. Dokument je svojeručno potpisao pomoćnik komandanta Marko Gojes, ali je zapravo to Marko Gojević. Gledajući sedište komande, i šta je zapravo tamo bilo, uđete u zgradu i on je imao kancelariju na prvom spratu. Idete nekoliko koraka i tu se nalazi kancelarija na prvom spratu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I Ujedinjene nacije su tamo imale oficira za vezu koji je saradivao sa oficirima za vezu hrvatske vojske?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, zapravo se ne sećam tačno ali to je verovatno istina, bar tako pretpostavljam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. To ne bi bilo ništa neuobičajeno.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dole, u prizemlju sedišta komande nalazila se velika javna kuhinja koja je tu u svoje vreme uspostavljena?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li možete da se setite kada uđete na prednja vrata, pa se popnete uz stepenice, da je tu bila velika trpezarija a sa leve strane se nalazila ogromna kuhinja, jedna dvorana napred i onda velika kuhinja, a napolju se nalazio veliki prostor za obedovanje gde su svi išli?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, to zvuči poznato, ali mislim da nisam posebnu pažnju obratio na taj prostor, naročito kada smo bili tamo. Naš cilj je bio da se sastanemo odmah sa starešinama.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li bi bilo tačno da se kaže da se u okviru sedišta garnizona kretao veliki broj ljudi? Da je tu bilo civila, da je bilo tu raznog stanovništva, da je tu jednostavno često bilo gužve?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Žao mi je, baš ne mogu to da komentarišem. Jednostavno se ne sećam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li se ne sećate zato što je to bilo davno...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Jednostavno se ne sećam da se u okviru garnizona kretao veliki broj ljudi ali moglo bi da bude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je u redu. Upravo ste nam rekli čega se vi sećate. To je sasvim fer.

ADVOKAT KAY: Želim da sada pogledamo dokazni predmet Tužilaštva... izvinjavam se, ne dokazni predmet, dokument koji nosi broj 785 po *Pravilu 65ter* a nosi naslov "Organizaciona uredba u pogledu rada, reda i discipline u sedištu garnizona". Ovo je naređenje od 27. avgusta 1993. godine Ministarstva odbrane. Časni Sude, da li...

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare...

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D34, obeležen u svrhu identifikacije, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Časni Sude, nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D34 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovaj dokument je naređenje o organizaciji u pogledu rada, reda i discipline i tu piše, a to možete da vidite u prva dva reda, da nisu sva komandna mesta uspostavljena. A pod naređenjem broj 1 kaže se: "Komandanti vojnih oblasti, ratne mornarice, ratnog vazduhoplovstva i protivavionske odbrane su nadređeni i odgovorni za celokupan rad, red i disciplinu u komandama garnizona na svom području..." Na 2. stranici, u 2. paragrafu, što je dokazni predmeta Odbrane broj D34 kaže se: "Komanda štaba garnizona nema operativnu funkciju i pravo naređivanja jedinicama hrvatske vojske, osim precizno propisanih ovlašćenju u vezi sa radom, redom i disciplinom, komandi garnizona izvan kasarni i drugih vojnih objekata u okviru zadataka predviđenih u Pravilima službe u oružanim snagama."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: A ovo odsustvo operativne funkcije se, zapravo, podudara sa vašim utiskom u vezi sa generalom Čermakom iz vaših zapažanja koja ste izneli pre pet minuta u odgovoru na moje pitanje?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da sam ranije rekao da mi nije bilo sasvim jasno kakva su bila njegova operativna ovlašćenja. Ja nisam shvatao da general Čermak ima neposrednu komandnu odgovornost nad velikim delom vojnih jedinica u Kninu. Ali kao što sam rekao, on je kod nas, kod mene stvarao utisak da on jeste u mogućnosti da izvrši uticaj na to da li će policijske i vojne jedinice u području biti tu prisutne ili ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. U paragrafu broj 3 stoji: "Komande garnizona dužne su da uspostave saradnju i koordinaciju zadataka komande garnizona sa upravama odeljenja za odbranu, odeljenja za snabdevanje, stacionarnim sistemima telekomunikacija i informatike, odeljenjima vojne... sa sedištem Ministarstva odbrane, upravom i drugim telima Ministarstva odbrane, Ministarstvom unutrašnjih poslova i drugim organima državne uprave."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Znači, gledajući ovaj paragraf, reči "saradnja i koordinacija zadataka", da li vam je bila poznata uloga generala Čermaka u nastojanju da struja, kanalizacija, vodovod, komunalije, da sve to proradi u Kninu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Kada je reč o tim konkretnim odgovornostima, ne, mislim da nisam bio upoznat o tim njegovim odgovornostima u toj oblasti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Mogu li da vas pitam, gospodine Kay: vaše pitanje je bilo o njegovoj ulozi, i to je po svemu sudeći svedok tako i shvatio pitanje. Ali tu, naravno, postoji i činjenična odluka i struktura odgovornosti.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Da li bismo mogli da razjasnimo da li svedok, takođe, nije imao saznanja, bar koliko sam ja shvatio, o tome kakvu je ulogu, činjenično gledano, on igrao, bez obzira na to da li su ili nisu bukvalno spadale u njegove odgovornosti?

SVEDOK FLYNN: To je tačno, časni Sude. Ja nisam imao posebna saznanja o tome. Mislim da postoji neka veza sa tim pitanjima, na primer, o pitanjima opšteg blagostanja civilnog stanovništva u tom području i znam da je general Čermak, na primer, rešavao pitanja sanacije stambenih struktura. Izgledalo je da je on direktno odgovoran za ljude koji su bili privremeno smešteni u lokalnoj školi i za ono što bi njima moglo da se dogodi. Kada je reč o takvoj vrsti humanitarnih pitanja, izgleda da je on svakako imao direktnu odgovornost. Ali kada je reč, na primer, o obnovi komunalnih službi i pitanjima takve vrste, ne sećam se da sam znao za takve njegove odgovornosti.



SUDIJA ORIE: Ponovo koristite reč "odgovornost". Da li vi isključujete mogućnost da se on bavio tim stvarima iako to možda nije bilo u okviru njegove formalne sfere nadležnosti?

SVEDOK FLYNN: Ne. Možda jeste. Jednostavno ne znam.

SUDIJA ORIE: U redu. To je jasno. Da li možemo uvek da pokušamo da budemo savršeno jasni kada se govori o tome da li je to bila formalna uloga, kao što je opisano u nekoj vrsti dokumenata a ponekad i uloga koja bi mogla izaći izvan formalnih odgovornosti. U oba smera. Ići zaobilaznim putem ili ne preuzimati odgovornosti gde postoje formalne odgovornosti. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Da. Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Paragraf broj 4. To mi u stvari ne treba. Nema potrebe da se bavim ni paragrafom broj 5. U prilog ovom, ako pogledamo 3. stranicu vidimo da piše: "Uputstva za regulisanje nekih pitanja unutar nadležnosti sedišta garnizona". I ovaj dokument je dokument koji je išao uz dokument koji smo malopre gledali. I tu se navode razne funkcije koje treba uraditi. Na primer, pogledajmo tačku 2(b) – sedište garnizona sa više kasarni i jedinica. Komandant ZM sastaviće spisak osoblja na dužnosti i njihovih pomoćnika. Vidimo ovde čitav niz organizacionih ciljeva. Na primer, pogledajmo 4. stranicu. Ne kažem to laka srca ali ovde stoji "Organizacija kupanja u rekama, moru i jezerima". Dakle, vidi se koliko je tu bilo raznih funkcija. Zatim 4. paragraf "Angažovanje jedinica vojne policije". Komandant je dužan da organizuje najbližu jedinicu vojne policije i da njom interveniše u slučaju nereda, nesreća i tako dalje, kada su jedinice vojne policije neophodne za uspostavljanje reda, rada i discipline u području garnizona i da organizuje povremeno angažovanje patrola vojne policije koje bi nadzirale rad, disciplinu i ponašanja vojnih lica na javnim mestima. Potražićemo dodatno to za nekoliko trenutaka u vezi sa jednim drugim naređenjem. Paragraf broj 5, koji se nadovezuje na sva ova pitanja koja sam vam postavio. Tu stoji: "Komandant ZM je dužan da uspostavi saradnju i koordinaciju sa upravom ili stanicama policije na području pod komandom ZM a u vezi sa dogovorom i međusobnim informisanjem o očuvanju reda, rada i discipline, kao i ponašanja vojnih lica na javnim mestima". Znači "Saradnja i koordinacija sa upravom ili stanicama policije". Želim da to posebno pogledate jer se tu ne kaže potčinjavanje. I pretpostavljam da vi, gospodine Flynn, pravite razliku između toga da kontrolišete policiju ili zapravo da saradujete i vršite koordinaciju sa njima?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, naravno da pravim razliku.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Zašto ja onda postavljam ovo pitanje? Zbog toga jer iz vaše izjave koja je ušla u spis u dokaznim predmetima Odbrane D20 i D... dokaznim predmetima Tužilaštva P20 i P21, proizilazi da je vaš utisak da je gospodin Čermak imao kontrolu nad policijom

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam rekao... mislim da nisam nikad rekao da je on imao direktnu kontrolu...

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR:...nad policijom.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ali rekao bih da ovaj opis koji vi sada nudite, po mom mišljenju, pretpostavlja postojanje jednog dobro ustrojenog sistema. A u avgustu 1995. godine mnoge od ovih stvari ovde bile su sasvim irelevantne, zato jer je cela ta zona bila u rasulu i po mom mišljenju, tamo je, zapravo, vladalo bezakonje.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Imamo situaciju u kojoj je jedna država ponovo zadobila kontrolu nad svojim teritorijama. Republika Hrvatska je prvi put zauzela to područje koje je bilo deo njene teritorije. Njena vlast se nikada nije prostirala na tom području, to je tačno, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Prema tome, ako kažemo onda da je to jedna teritorija, zapravo, nismo na dobar način definisali o kojoj se teritoriji radi. Govorimo o jednoj vrlo velikoj teritoriji, zar ne, ako pogledamo granice onoga što se nekad zvalo Republika Srpska Krajina?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da li mislite na područje koje se formalno zvalo Sektor Jug?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I nakon uspešne vojne kampanje, država Hrvatska trebalo je da pokuša da organizuje svoju upravu na toj teritoriji.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Tamo je vladao kaos.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ja bih rekao više da je bilo bezakonje. Jer kaos nekako sugerise da se mnogo toga dešava. A ovo područje je, kao što znate, bilo veoma retko naseljeno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ali bilo je generalno osećanje, pogotovo u prvim danima, nedostatka kontrole, posebno policijske kontrole. I zato je ovo što vi ovde spominjete – koordinacija sa policijskim stanicama – u tim ranim danima bila pomalo nerealna, jer tada nisu postojale policijske stanice.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Jedna policijska stanica otvorena je u Kninu 6. avgusta, otvorio je ministar unutrašnjih poslova, gospodin Jarnjak.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, u Kninu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I to je snimljeno. Da li ste vi bili tamo kada je to otvoreno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ali to je bio jedan javni događaj. Da li ste videli snimak toga?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Ali poznata vam je ta činjenica?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da je tamo postojala policijska stanica?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To ćemo kasnije da pogledamo. Stranica broj 5, odlomak broj 7 glasi: "Organizovanje ishrane i smeštaja za privremeno osoblje...", gde se govori o smeštaju, prehrani, nabavkama, o sigurnosti vojnih objekata. Prolazim kroz ovo dosta brzo, jer znam da to časne sudije mogu same da pročitaju. Nije da ja pokušavam da preskočim neke informacije. Nadam se gospodine Flynn da to shvatate.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Stranica broj 6, odlomak broj 12. Protivpožarna zaštita, protivpožarna prevencija. Opet se spominju razne hitne odredbe, mada nije uključeno svečano polaganje zakletve. Zatim broj 16: "Uspostavljanje pritvorskih jedinica u Glavnom štabu garnizona". Pritvorska jedinica u kasarni. U 17. odlomku iznose se uputstva o redu, disciplini, nadzoru nad ponašanjem vojnog osoblja u garnizonu pod ZM. Onda dalje imamo problem pitanja kontrole i ne moramo dalje da ulazimo u detalje, jer znam da će Sud sam moći da pročita ovaj dokument. Sledeći dokument koji želim da predočim a koji takođe proizilazi iz tih odredbi je dokument koji nosi broj 2D010001.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D35, obeležen za identifikaciju.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, ovaj dokument nije dokument Tužilaštva po *Pravilu 65ter*, niti se to nalazi u ekspertskom izveštaju gospodina Theunensa koji je Sud imao, ali je to dokument koji možemo da pogledamo a koji se odnosi na kontrolu nad vojnom policijom. Izdat je 6. jula 1994. godine od ministra odbrane, gospodina Šuška.

SUDIJA ORIE: Da. Gospođo Mahindaratne, da li nam možete već dati...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, mi ne možemo da pronađemo trag ovog dokumenta među dokumentima za koje smo od Odbrane dobili obaveštenje, ali smo jutros obavešteni da će biti nekoliko novih dokumenata koji će biti ponuđeni u spis. Nisam imala vremena da prođem kroz ovaj dokument. Da li mogu da dobijem nekoliko minuta, gospodine predsedavajući?

SUDIJA ORIE: Čućemo vas kasnije. Molim vas, nastavite, gospodine Kay.

ADVOKAT KAY: To je tabulator broj 107.



ADVOKAT KAY – PITANJE: I mi to gledamo, gospodine Flynn, jer je to relevantno za odlomak koji se tiče vojne policije i uputstva za komandu garnizona.
SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Važno je da dobijemo kompletnu sliku. Pročitaću šta ovde piše: "... sa ciljem uklanjanja bilo kakvih nejasnoća u sistemu komandovanja i kontrole nad jedinicama vojne policije i s obzirom na informacije o neuspehu da se poštuje sistem u zoni odgovornosti 72. bataljona vojne policije u vezi sa vodovima vojne policije hrvatske vojske na južnom frontu, naređujem." Kao što stoji u ovoj preambuli, da li ste znali da je 72. bataljon vojne policije bio, u stvari, u ovom distriktu Split, distriktu koji se nalazi u području Knina?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Rekli ste nam da niste obraćali mnogo pažnju na jedinice i kakvo je tačno bilo njihovo poreklo?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ja sam obraćao pažnju kojoj su grani službe, da tako kažem, pojedinci pripadali. Na primer, da li su bili policija ili vojska, ali unutar toga nisam lično beležio konkretne jedinice.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Za vas je bilo važno samo to da li je bila vojna policija a ne odakle su došli?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam. U prvom paragrafu kaže se da će sve jedinice vojne policije biti potčinjene Upravi vojne policije, pod kontrolom načelnika vojne policije, kako je to navedeno u Pravilniku. Da li vam je poznato da je načelnik Uprave vojne policije bio čovek po imenu Mate Laušić?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Dozvolite mi da kažem da mislim da je u transkript na dva mesta pogrešno ušlo umesto 72. bataljon vojne policije, 77. bataljon vojne policije.

ADVOKAT KAY: Vrlo sam zahvalan Tužilaštvu. Ja, zapravo, sa ovog mesta ne vidim transkript.

SUDIJA ORIE: Da, shvatam. To je sada ušlo u zapisnik.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: I nemamo prigovor da se ovaj dokument uvrsti u spis, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu. Dokazni predmet Odbrane broj D35 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Znači, na vašem položaj u Akcionom timu UN za ljudska prava [Human Rights Action Teams-HRAT] niste imali nikakvih kontakata sa načelnikom vojne policije?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne sećam se da smo imali tako nešto.



ADVOKAT KAY – PITANJE: A da li ste želeli da ga vidite i da uspostavite neku vrstu koordinacije sa njim?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mi smo zaista smatrali da su naši kontakti sa generalom Čermakom sasvim adekvatni za naše potrebe, koje su bile obaveštavanje lokalnih vlasti o stvarima koje su nama bile važne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I tu se, takođe, navode razna ovlašćenja načelnika Uprave vojne policije, odnosno njegova ovlašćenja komandantima bataljona vojne policije.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Takođe bih rekao da sam pretpostavljao da su se i druge komponente Ujedinjenih nacija u Kninu bavile drugim elementima hrvatskih vlasti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. A u Zagrebu gde se, zapravo, nalazilo sedište većine institucija?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, apsolutno. I to je sigurno bilo tačno. To je jedan od razloga zbog kojih smo naše izveštaje slali u Zagreb.

ADVOKAT KAY – PITANJE: O tome sam želeo kasnije da vas pitam. Ali hajde da se bavimo tim kad ste to već pokrenuli. U koju kancelariju u Zagrebu su upućivani vaši izveštaji?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Išli su na jedno mesto koje se zvalo Ćelija za humanitarnu krizu [Humanitarian Crisis Cell], koja je, mislim, bila deo kancelarije specijalnog predstavnika generalnog sekretara u sedištu UNCRO u Zagrebu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam. Ovde možemo da vidimo da je suština ovog naređenja to da je vojna policija potčinjena Upravi vojne policije. Možemo kasnije to detaljnije da pogledamo. Zatim u 9. paragrafu na 2. stranici vidimo odluke o popuni aktivnog sastava bataljona vojne policije na predlog komandanta bataljona u dogovoru sa komandantom vojne oblasti vojnog područja, druge institucije zavisioe od načelnika Uprave vojne policije.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Broj 10, što je vrlo važno za pitanja koja sam ranije pokrenuo: "Ovim naređenjem stavljaju se van snage sva naređenja kojima je sistem komandovanja jedinicama vojne policije ili popuna jedinica vojne policije, u suprotnosti sa Pravilnikom o organizaciji i radu vojne policije Republike Hrvatske". Znači, ovim naređenjem se kontrola nad vojnom policijom nalazi pod ovlašćenjem načelnika vojne policije.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I tim je, zapravo, opozvano ono naređenje koje smo prethodno gledali u vezi sa vojnom policijom unutar vojnog garnizona. Setite se da sam vam pokazao paragraf o vojnoj policiji u sklopu sedišta garnizona?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne i gospodine Kay... gospođo Mahindaratne, rekli ste da gospodin Kay proveri to u transkriptu. Vi ste rekli: "Mislim da je u transkriptu zabeleženo 72. bataljon vojne policije". A video sam da piše 77. bataljon vojne policije gde je trebalo da piše 72. bataljon. Pretpostavljam da ste hteli da kažete šta bi trebalo da bude u zapisniku a ne šta jeste u zapisniku?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: To je tačno, gospodine predsedavajući. Želela sam da kažem da u zapisniku piše 77. bataljon umesto 72. bataljon.

SUDIJA ORIE: Da. To nije bilo baš sasvim jasno na 36. stranici u 13. redu, ali sad smo otklonili svaku zabunu. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, prelazim sada na novu temu.

SUDIJA ORIE: Da. Onda bi možda bilo bolje da sada napravimo pauzu.

ADVOKAT KAY: Da. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, da li možete da nam date neku indikaciju o tome koliko vam je još vremena potrebno?

ADVOKAT KAY: Dosta dobro radimo. Mislio sam na početku da će mi trebati oko pet sati, jer je ovo, naravno, jedan važan svedok za nas.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KAY: Morao sam sinoć da dopunim moje papire i da pokušam da pomognem Sudu u odnosu na pitanja koja ste vi postavili, pogotovo časna sutkinja Gwaunza u vezi sa izveštajima o zločinima od 7. septembra, pa sam, bojim se, neznatno povećao. Nadam se da ću moći da obavestim Sud koliko će mi vremena trebati za to. Nisam imao dosta vremena za rad, ali...

SUDIJA ORIE: Da. Ako vi sada počinjete da govorite da ste dobro napredovali, onda mi obično očekujemo da nam nakon toga date neko novo kraće vreme ispitivanja. Prvo ste rekli pet sati. Kolika je sada vaša procena?

ADVOKAT KAY: Mislim da je moja prvobitna procena bila dobra, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KAY: Gledajući koliko smo odmakli...

SUDIJA ORIE: Da. Naravno, mi se ovde bavimo jednom vrlo opširnom izjavom po *Pravilu 92ter* za koju je čak i Tužilaštvu bilo potrebno tri sata ispitivanja. Zapitao bih sada ostale zastupnike Odbrane... kao prvo, ne znam u kojoj meri je gospodin Kay već pokrio vaše teme, ali gospodine Mišetiću, šta vi očekujete?



ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, mi smo dogovorili redosled da će prvo ispitivati advokat gospodina Markača nakon gospodina Kaya a onda nakon toga Odbrana gospodina Gotovine. Vi ste, naravno, u pravu. To zavisi od materijala koje će da pokrije gospodin Kay ali kako sada stvari stoje, mislim da mi treba oko dva sata.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Mikuličiću... ili gospodine... da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude. Ja ću vršiti unakrsno ispitivanje gospodina Flynna i u ovom trenutku, u zavisnosti šta će još biti, mislim da mi neće trebati više od pola sata.

SUDIJA ORIE: Dakle, to nas dovodi... mislim da smo do sada prošli oko dva i po sata. Da li je juče bio jedan sat? Molim vas, gospodine sekretaru... dali ste mi informaciju ali mislim da je bilo blizu jednog sata. Jedan i po sat. I sada dva i po sata. Dakle, još četiri i po do pet sati za ovog svedoka. To je... dobro. To znači, gospodine Flynn, da još imamo dobra očekivanja da biste mogli da odete pre vikenda.

SVEDOK FLYNN: Bilo bi mi drago. Hvala.

SUDIJA ORIE: Da, da. Unakrsno ispitivanje je do sada trajalo... da, bio sam malo previše optimističan. Dobro, još ću da proverim brojke. Sada idemo na pauzu. Nastavljamo sa radom u 10.55 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, da li ste spremni da nastavite?

ADVOKAT KAY: Da, hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Molio bih da pogledamo dokument koji nosi broj 1D01-0009. Gospodine Flynn, sada ćemo da pogledamo seriju novinskih izveštaja.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, samo trenutak. Da li mogu da dobijem broj tabulatora, molim vas. Bila bih vam zahvalna.

ADVOKAT KAY: Tabulator je broj 113.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U njima se govori o poslu koji je obavljao gospodin Čermak i šta je izjavljivao u to vreme. Prvi članak za sada na ekranu vidimo samo na hrvatskom jeziku.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, da li bi moglo...

SUDIJA ORIE: Ja to imam i na engleskom jeziku sa leve strane ekrana.



ADVOKAT KAY: Da. Časni Sude, ovo je prevod Odbrane, i dokument koji smo mi načinili.

SUDIJA ORIE: Dakle, pretpostavljam... Izneo bih jednu opasku ovde. Primetio sam nešto u dokumentima koji su ranije uvršteni u spis. Prevod je obeležen kao nerevidiran. Možete li, molim vas... To su bili dokumenti koje je obezbedilo Tužilaštvo, mada ih je na usvajanje u spis predložila Odbrana. Da li mogu strane da se postaraju da nemamo nekih spornih prevoda? Ja ne kažem ako su nerevidirani da nisu u redu, ali naravno, oni još uvek treba da se revidiraju i Pretresno veće bi želelo da izbegne da imamo velike...naročito ako govorimo o ključnim dokumentima poput onih koji su jutros predloženi, da bar za te dokumente imamo odgovarajuće prevode. Stoga vas molim da možda zajedno tražite da se ovi važni dokumenti revidiraju i da na kraju imamo finalne prevode.

ADVOKAT KAY: Predlažem ovaj dokument u spis, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Da li je to deo serije ili želite da se usvoji ceo niz dokumenata ili dokument po dokument?

ADVOKAT KAY: To su tri dokumenta. Ići ćemo dokument po dokument.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, to će biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D36, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ovde je veza pomalo nategnuta. Ovo je novinski članak. Ne vidim kakav je osnov da se ovaj dokument primi u spis preko ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KAY: Možemo li...

SUDIJA ORIE: Da li biste više voleli da bude predložen u spis preko Pretresnog veća...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, povlačim... ne ulažem prigovor, samo sam želela da to uđe u zapisnik kako ne ulažem prigovor.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju se usvaja u spis a podrazumeva se da ukoliko se nešto objavi u novinama, da to ne odražava 100 posto ono što je neko rekao ili ono što se zaista dogodilo. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: D36, dokazni predmet Odbrane broj D36, to je prosto jedan vrlo jednostavan izveštaj, gospodine Flynn, o stvarima o kojima smo



razgovarali jutros, o naimenovanju gospodina Čermaka za komandanta garnizona Knin, i ovaj izveštaj je objavljen u javnim medijima?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I u potpunosti je isto kao ono naređenje koje smo videli jutros u kom je Gojević imenovan za zamenika komandanta?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I tu se ukratko sažima kakav je bio položaj gospodina Čermaka u prethodnih pet godina?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovde se iznose činjenice koje smo već obradili i ja ovo samo stavljam kao dokaz da je njegov položaj bio javne prirode i da je javno imenovan. Vi ste u okviru Ujedinjenih nacija raspolagali odeljenjem za štampu koje je vodio gospodin Roberts, unutar vašeg kruga. Da li je to tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je on predočavao članke objavljene u Hrvatskoj kako biste vi bili u toku s onim što se događa?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Postojala je služba za štampu u okviru Ujedinjenih nacija. Nisam siguran da je gospodin Roberts za to bio lično odgovoran. U to vreme se mnogo stvari događalo.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Da li ste vi videli ovaj članak ili prevod?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala. Sada bih želeo da pogledamo članak iz štampe koji je predložilo Tužilaštvo po *Pravilu 65ter*. U pitanju je dokument koji nosi broj 442...

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, to će biti?

ADVOKAT KAY – PITANJE: ...u tabulatoru broj 17.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D37, obeležen za identifikaciju.

ADVOKAT KAY: Da li Tužilaštvo ima prigovor da se ovaj dokument primi u spis? On se nalazi na njihovom spisku.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane broj D37 prima u spis.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo je članak od 10. avgusta 1995. godine. Naslov glasi: "Moramo pohvatati preostale pobunjenike". I to je intervju sa gospodinom Čermakom u vezi sa obnavljanjem Knina i okolnog područja. Možemo da vidimo šta



ovde piše. Želeo bih da pogledamo četvrti red: "Novoimenovani komandant štaba kninskog garnizona, general-pukovnik Ivan Čermak, suočen je sa složenim zadatkom da izvrši koordinaciju vojne i civilne policije, snaga UNCRO-a, mirovnih posrednika Evropske unije u gradu u kom ne postoje osnovni uslovi za život i u kom je još uvek prisutan mali broj fanatika..." Da ponovim, na osnovu vaše procene njegovih zadataka, šta je on radio, da li je to tačan kratki prikaz njegove uloge u koordinaciji ovih institucija?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Rekao bih da jeste. A želeo bih da kažem da je to bila prevashodno njegova odgovornost, kao što to ovde piše, odgovornost da koordinira vojnu i civilnu policiju. To je ono što je nas najviše zanimalo kada je reč o bezbednosnoj situaciji. Mislim da ste pokazali da komandant garnizona imao niz zadataka i dužnosti, uključujući i neke zadatke prilično svakodnevne prirode, ali svakako je njegova odgovornost s obzirom na ponovno uspostavljanje bezbednosti, za naš posao bila od posebne važnosti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da pogledamo sada treći paragraf, koji se odnosi na postavljeno pitanje, i ovo je odgovor na to pitanje: "Mi smo sada u procesu obnavljanja kninskog garnizona. Dajemo sve od sebe da vratimo normalnost gradu u kom nema civilne vlasti, nema struje, vode ili telefonskih linija. U ponedeljak smo povukli jedinice hrvatske vojske iz grada, razmestili smo ih na položaje oko Knina. U gradu se sada nalaze pripadnici i vojne i civilne policije, čiji je složen zadatak da vrate život u normalan tok i da održavaju red i zakon."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li biste se složili da je to bila tačna procena onoga što je bilo neophodno u Kninu 10. avgusta 1995. godine?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Na drugoj stranici iznose se još neki detalji. Sada ću da pogledam drugi paragraf. Tu mogu da se sagledaju detaljnije neka druga pitanja. U 2. paragrafu piše: "Razgovarao sam sa srpskim izbeglicama koje su smeštene u bazi Ujedinjenih nacija i mnogi od njih žele da žive u Republici Hrvatskoj. Oni su svesni toga da su napravili grešku..." i tu se onda iznose dalje pojedinosti a završava se: "Oni nisu čuli poslanicu predsednika Tuđmana i žive u velikom strahu". Potom se pominje propaganda?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Neki su želeli da žive u Hrvatskoj. Da li je to tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Ja sam znao da su mnogi od njih proživeli ceo život u Hrvatskoj, tu se nalazila njihova imovina, tako da svakako je veliki broj onih koji su želeli da žive u Hrvatskoj.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Na drugoj stranici, pogledaćemo dno paragrafa koji počinje rečima: "Ne samo da nemamo nikakvih problema sa mirovnim snagama, već je saradnja sa njima izvanredna. Razgovarao sam sa gospodinom Akashijem i komandantima UNCRO snaga i ubrzo smo našli zajednički jezik i to na obostrano zadovoljstvo. Tako da smo postigli dogovor o konkretnim oblicima saradnje." Da li



bi, zapravo, bilo tačno da se kaže da je postojao srdačan odnos između Ujedinjenih nacija i gospodina Čermaka?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Načelno bih se složio s tim, iako je, svakako, u nekim trenucima general Forand, na primer, imao povišen ton na svojim sastancima sa generalom Čermakom, jer je bio frustriran onim što je video kao kontinuirani nedostatak bezbednosti. Tako da su neki od sastanaka bili prilično zategnuti u tom smislu, ali svakako je generalno postojao osećaj srdačnosti, da se tako izrazim, i uzajamnog poštovanja.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Postojao je čitav niz problema koje su Ujedinjene nacije predočavale generalu Čermaku ali on se s tim nosio učtivo. On nije bio agresivan prema vama. Možda se niste slagali s onim što se događalo, ali na ličnom nivou, u razgovorima licem u lice, među vama je postojao jedan respektabilan odnos?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da je tako, iako mi se činilo da je postojala, bar u onom što je rečeno, očigledna razlika u percepciji onoga što se dešavalo. Ne znam da li je to odražavalo njegova iskrena ubeđenja, ali mislim da general nije delio našu ozbiljnu zabrinutost zbog nedostatka bezbednosti, bar na osnovu onoga što je govorio.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Mi ovde imamo dve strane, zar ne, imamo Ujedinjene nacije i hrvatsku Vladu, odnosno lice koje zastupa Republiku Hrvatsku u Kninu u to vreme. Zar vi ne biste očekivali da on veruje svojoj Vladi ili svom sopstvenom narodu, na isti način na koji vi ne biste izražavali nepoverenje u vlastitu hijerarhiju Ujedinjenih nacija? To je jedan tačan komentar, zar ne, u odnosu na posao koji vi obavljate?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da je tako. Ja bih očekivao da general bude obazriv u priznavanju nekog pogrešnog postupanja ili vladanja one Vlade ili organa Vlade koje je on zastupao. Međutim, bilo je trenutaka kada sam imao utisak da general osporava neke sasvim očigledne činjenice. Na primer, požare širokih razmera koji su bili u avgustu mesecu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. A u vezi sa tim odnosom, on je uglavnom zastupao hrvatsko stanovište. Da li je to tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da jeste.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Ali bilo je prilika kada on to, u stvari, nije činio i kada bi priznao ili rekao: "Ne, ovde imamo probleme i moramo da ih rešimo."?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A bilo je i prilika kada bi njemu bili predočeni određeni incidenti. U svom svedočenju vi ste se poslužili izrazom da bi on izdao naređenje da se nešto obavi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Želim da razmotrimo tu reč "naređenje", jer ono što bi on rekao bilo bi sledeće: "Ja ću da razgovaram sa civilnom policijom" ili "Ja ću reći



vojnoj policiji". Ne naredenje, nego da će preneti one informacije koje ste mu vi saopštili. Da li biste se složili sa tim?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Ali ja ne mislim da sam pogrešno preneo ono što je on rekao. Mislim da možda nije bilo sasvim tačno ono što je general govorio u vezi sa koracima koje će preduzeti i kada je reč o njegovim stvarnim ovlašćenjima, jer kada sam upotrebio reč "naredenje", ja to nisam olako upotrebio. General Čermak se ponašao kao da je svestan toga da ima određena ovlašćenja. Ali kao što sam juče napomenuo, ja još uvek nisam sasvim siguran u to kakva su zapravo bila njegova stvarna ovlašćenja.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. To je očigledno iz vašeg svedočenja. A vi ste, naravno, razgovarali preko prevodioca?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Molio bih da pređemo na 3. stranicu ovog novinskog izveštaja. Zanimaju me poslednje rečenice: "... nadamo se da ćemo ih, zahvaljujući stalnim koordiniranim i uspešnim akcijama hrvatske vojske i policijskih snaga pohapsiti". To u stvari znači - teroriste. "Posle toga ne bi trebalo da bude velikih problema u obnovi civilne vlasti i oživljavanja i sanacije grada."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam siguran šta tačno mislite pod rečju "teroristi".

ADVOKAT KAY – PITANJE: To dolazi... Zapravo nisam zainteresovan za taj deo. To je greška u obeležavanju. Mene zapravo zanima poslednja rečenica, gospodine Flynn. A to je njegova funkcija ili njegov posao, ono što je on radio, bio uključen u oživljavanje civilne vlasti, oživljavanje i obnavljanje grada, budući da je bio u Kninu.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, apsolutno. Mada, kao što znate, on je imao neposrednu ulogu, primera radi, u pregovorima sa raseljenim licima u bazi Ujedinjenih nacija, sa kojima je trebalo obaviti razgovore. E sad, da li je to neposredno povezano sa obnavljanjem civilne vlasti ili nije, to možda ostaje otvoreno pitanje, ali postoji nekoliko sfera koje su možda donekle otišle izvan preciznog vraćanja normalnosti u zajednicu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je nešto što sam želeo da vam predočim kada je reč o pomoći pruženoj Ujedinjenim nacijama... to je bio sastavni deo posla koji je obavljao. Njegova vrata su vam uvek bila otvorena, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I on vam je uvek bio na raspolaganju, on ili neko drugi iz njegove kancelarije...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, mislim da se ponavljate.

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Već je odgovoreno na postavljena pitanja o otvorenosti i uvek čak i bez najave. Molim vas, nastavite.



ADVOKAT KAY: Idem dalje.

SUDIJA ORIE: Ako ste završili sa ovim dokumentom, želeo bih da znam, jer bih želeo da zatražim objašnjenje.

ADVOKAT KAY: Završio sam sa ovim dokumentom.

SUDIJA ORIE: Gospodine Flynn, na prvoj stranici, možda bismo mogli da se vratimo na to i da nađemo referencu... a ja ću pokušati da čitam polako: "Da li još uvek ima naoružanih srpskih pobunjenika u Kninu koji se nisu predali kad je hrvatska vojska ušla u Knin?" A onda sledi odgovor: "Smatramo da još uvek postoji mnogo Srba... Srba pobunjenika u gradu ali ne možete da ih vidite danju. Ali tokom noći se ponašaju kao obični zločinci, podlo postavljaju zasede našim policijskim snagama i ima ih prilično mnogo." Izgleda da se tu misli na ono isto što može da se pročita na poslednjoj stranici, odnosno da određene ljude treba pohapsiti. Da li se to podudara sa onim što ste vi u to vreme saznali u pogledu terorističkih napada koji se pominju na prvoj stranici? Govorimo o tome da srpski pobunjenici napadaju hrvatsku policiju. Da li se to uklapa u ona obaveštenja koja ste vi u to vreme dobijali?

SVEDOK FLYNN: Ne, ja se ne sećam da je situacija bila takva časni Sude, posle otprilike 6. avgusta. Što se tiče Ujedinjenih nacija, mislim da nije postojao osećaj da ima pobunjenih Srba u gradu koji bi, na primer, aktivno za mete uzimali hrvatske jedinice. Posle nekoliko nedelja postalo je očigledno da postoje neki pripadnici Vojske Republike Srpske Krajine koji su u brdima i manje-više u bekstvu. I ja ne isključujem da je bio jedan broj napada manjih razmera u kojima su oni učestvovali. Ali u samom gradu svakako nije postojao osećaj da još uvek postoje pobunjeni Srbi koji predstavljaju pretnju.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas nastavite, gospodine Kay.

ADVOKAT KAY: Hvala. Želeo bih da se kao sledeće predoči dokument koji nosi broj 530, po *Pravilu 65ter*. To je tabulator broj 11. To je članak iz novina sledećeg dana, 11. avgusta 1995. godine, jedan intervju sa generalom Čermakom. Možemo detaljnije da ga razmotrimo nekom drugom prilikom, ali sada želim da postavljam pitanja samo u vezi sa prvim paragrafom, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, koji će to broj biti?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D38, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, da li imate...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Dokazni predmet Odbrane D38 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.



ADVOKAT KAY: Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U ovom članku ovde može se videti u 6. redu pitanje koje je postavljeno gospodinu Čermaku: "Doktor Tuđman imenovao vas je za komandanta garnizona u Kninu. Koji su bili vaši poslovi i dužnosti neposredno nakon oslobađanja Knina?" Dakle, to je pitanje koje sam vam, u stvari, ja postavio jutros?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Odgovor je sledeći: "Moj zadatak je da koordiniram uspostavljanje civilne vlasti i pokretanje svih sistema potrebnih za normalan život u gradu. To uključuje i koordinaciju rada civilne policije, vojne policije i civilne vlasti. Trenutno nema civilne vlasti u Kninu. Vlada je imenovala svog poverenika, Petra Pašića, koji će od srede započeti stvaranje civilne vlasti na području bivše opštine."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je opis koji je on u to vreme izneo u kom navodi kakvi su mu zadaci i kakav mu je posao. Na osnovu svojih susreta i kontakata sa njim, da li biste se složili sa ovim zapažanjem?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, mada on u svojim komentarima nije spomenuo pitanja osoba koje se nalaze u bazi Ujedinjenih nacija. Ali, naravno, to se pominje nešto ranije u ovom članku.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Veliko vam hvala. Sada bih prešao na drugu temu. Tema se odnosi na ulogu policije. Pre svega, počeo bih od Čede Romanića, koji je bio načelnik policije za područje Knina. Da li je to tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, za vas, ovo je izjava koja je dokazni predmet Tužilaštva broj P20, 10. stranica, 20. red i 12. stranica, od 4. reda pa nadalje, kako biste mogli da pratite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U svojoj izjavi vi ste izneli više zapažanja o gospodinu Romaniću. Pre svega, želeo bih da se tim pozabavimo uz pomoć dokumenata. Molio bih da se prvo pozabavimo dokumentom koji nosi broj 1687, tabulator broj 31, po *Pravilu 65ter*. Ovo je imenovanje gospodina Romanića za načelnika policije u području Knina od 5. avgusta 1995. godine.

ADVOKAT KAY: Časni Sude...

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D39, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Tužilaštvo?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nema prigovora, gospodine predsedavajući.



SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Onda je dokazni predmet Odbrane D39 primljen u spis.

ADVOKAT KAY: Hvala vam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Čedo Romanić. Znali ste ga po imenu, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo je njegovo imenovanje za načelnika Uprave policije kninskog područja od 5. avgusta 1995. godine?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Samo jedna sitnica: možda se sećate da ste u svojoj prvoj izjavi rekli da verujete da je on možda stigao malo posle vas?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oh, u redu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Verovatno je greška?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I ovde možemo da vidimo lične podatke i takođe i ime ministra koji ga je postavio, gospodina Jarnjaka. Na osnovu ovog dokumenta očigledno je da je on došao iz MUP-a, iz Uprave policije iz Šibenika?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala. Sledeći dokument koji želim da pogledamo je dokument koji nosi broj 2431 po *Pravilu 65ter*. To je tabulator broj 69.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D40, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Hvala. Ima li prigovora?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nema prigovora, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane D40 primljen u spis.

ADVOKAT KAY: Treba samo jedan mali uvod. Dokument koji je Tužilaštvo stavilo na svoju listu po *Pravilu 65ter*, zapravo je to učinjeno zbog toga što se Odbrana raspitala i naravno, to je Vlada Hrvatske dostavila Tužilaštvu. Sada bih molio da pogledamo 2. stranicu gde se navode podaci u vezi sa osnivanjem policijskih stanica na oslobođenom području.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I možete da vidite da su Uprava policije u području Knina i Policijska stanica Knin uspostavljene 6. avgusta 1995. godine. Znači, dan pre nego što ste vi stigli?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je, mada ja nisam siguran šta tačno znači "uspostavljene". Očigledno da postoji velika razlika između administrativnih formalnosti i da nešto postane operativno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi ste obišli konkretnu policijsku stanicu u Kninu?
SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li možete da se setite datuma kada ste je prvi put obišli?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Zaista ne mogu. Mora biti da je to bilo prve nedelje po mom dolasku tamo, ali jednostavno se ne sećam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. Kada je reč o uspostavljanju te policijske stanice, da li bi bilo tačno... da li imate na umu kada ste prvi put otišli tamo, da su to bili prvi dani od osnivanja?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hajde da kažemo da ste otišli prve nedelje. Da li bi bilo tačno da se kaže da nisu bili dobro opremljeni?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Bila je samo zgrada. Da li je to tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Koliko su policijskih automobila imali?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, ne bih se usudio da nagađam. Ne bih znao koja su vozila tamo bila parkirana a koja su možda bila negde na dužnosti, ali ono što je bilo primetno da su se van stanice vrlo retko mogla da vide policijska vozila.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. A bili ste svesni problema da su oni preuzeli kontrolu na prethodno okupiranom području i počeli da formiraju takve vrste institucija?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: O, apsolutno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Možemo da vidimo iz ovog dokumenta datume kada su druge stanice bile otvorene 5. avgusta, zatim 8. avgusta: Drniš, Obrovac, Benkovac, Gračac, Korenica, Donji Lapac, Donji Srb. Da li ste posetili te policijske stanice?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, i moram da kažem da bih ove informacije uzeo sa zrnom soli, kako kažemo mi u Engleskoj. Na primer, mi nismo mogli da odemo u Benkovac dok nije prošlo nedelju dana u odnosu na datum koji se ovde navodi. A ukoliko je i postojala policijska stanica, iznenadilo bi me da je Ujedinjenim nacijama ikada omogućen pristup gradu. Smatram da je malo teže poverovati u ove datume kada je reč o operativnim mogućnostima ovih stanica, čak i na nekom minimalnom nivou. Bar kada je reč o nekim od ovih gradova.



ADVOKAT KAY – PITANJE: A sa tim problemom su se uglavnom suočavali ... sa događajima koji su se odigrali?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Ne, mislim da se može tako reći.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Sada ćemo da pogledamo sledeći dokument koji nosi broj 2D01-0011, tabulator broj 115.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D41, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospođo Mahindaratne, vi imate ovaj dokument na vašem spisku?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da. Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane D41 primljen u spis.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo je dokument od 4. avgusta. Dolazi iz MUP-a, od pomoćnika ministra po imenu Joško Morić. Da li poznajete Joška Morića?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne verujem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste imali kontakte sa višim oficirima policije?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislite u Kninu?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Mislim generalno u Hrvatskoj? Koliko ste vi visoko išli kada je reč o vašim kontaktima?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, zapravo, samo sa lokalnim načelnikom. Nismo imali kontakte sa višim nivoima u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Lokalni načelnik bio je gospodin Romanić?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Mislim da smo imali kontakte u drugoj i trećoj nedelji avgusta sa, ako se dobro sećam, načelnikom policije u Korenici i Gračacu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. To su one druge policijske stanice na spisku koji smo videli ranije?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Za koje ste vi rekli da su verovatno kasnije uspostavljene?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste uopšte imali kontakte sa policajcem koji se zvao Cetina?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT KAY – PITANJE: On je bio nadređen Romaniću?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne verujem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vrlo dobro. Bavim se aspektom vašeg svedočenja u vezi sa ulogom policije i šta su oni radili, što je razlog zašto smo gledali taj dokument. To je datirano 4. avgusta 1995. godine. Upućen je svim upravama policije, kao što se vidi na prvoj stranici i isto tako vidimo zašto je ovaj dokument nastao. To je čitav niz naređenja u vezi sa organizacijom koje su trebale da usvoje sve uprave policije koje deluju u *Operaciji Oluja*. To je tačno, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Možemo da vidimo pripremljene akcije i naređenja. U 3. paragrafu – pojačati sigurnost i nadgledanje prelaženja granice. Pojačati kontrolu vozila i putnika u vozilima, obavljati preglede vozila. Zatim, u 6. paragrafu, to se sve stavlja u kontekst *Operacije Oluja*, zato što se radilo o napadu koji se očigledno dešavao tog... tog dana. Dakle, to je dokument o pripremi. A sada idemo na dokument po *Pravilu 65ter*, koji nosi brojeve od 4553 do 4534. Oprostite, 4534, tabulator broj 101.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D42, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospođo Mahindaratne, imate li prigovor...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D42 primljen je u spis.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: 7. avgust 1995. godine. "Predmet: Pomoć Upravi zadarsko-kninske policije: za potrebe brzog čišćenja terena u gradu Kninu hitno mobilisati 100 pripadnika civilne zaštite sa područja Sinja. Jedinica će se poslati za raskrčavanje zemljišta i puteva na području Knina". Naređenje je potpisao pomoćnik ministra. Ovo je dokument koji pokazuje da je MUP mogao da preduzme korake kako bi povećali snagu policije ili pomoći, ukoliko su to hteli.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ja o tome nemam nikakvih saznanja. Ne znam koliki su bili njihovi stvarni kapaciteti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, ali iz ovog dokumenta proizilazi da je pomoćnik ministra naredio da se odmah tamo uputi 100 mobilisanih ljudi u to područje?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To se tu kaže, da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi ste se, u stvari, brinuli o propustu policije da naredi da više policajaca ode u to područje. To proizilazi iz vaše izjave.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, zapravo, da se obezbedi da se efektivno više policajaca tamo pojavi. Nismo bili, nepotrebno je reći, zabrinuti oko toga da li je nešto naređeno ili nije, ali sam bio zabrinut onim što sam video na terenu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Vi ste bili svesni da radite sa državom koja je funkcionisala po hijerarhijskom sistemu, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I neko na vrhu je morao da naredi da se dodatni policajci upute u taj region?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, mislim da dokument kojim se bavi gospodin Kay nije dokument koji se nalazi na ekranu. Imam teškoća da pratim.

ADVOKAT KAY: Ali ja to imam.

SUDIJA ORIE: I ja na svom ekranu imam dokument, iako baš nije lako da se vidi, jer nije zumiran: "5. avgust 1995. godine, zaglavlje: Republika Hrvatska, Ministarstvo unutrašnjih poslova". Ja to imam na ekranu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: I ja to imam. Ali mislim da je gospodin Kay govorio o dokumentu od 7. avgusta, što se nalazi u transkriptu.

SUDIJA ORIE: Dozvolite mi da proverim transkript. Da li možete da nam date stranicu i red gde se pojavljuje datum 7. avgust?

ADVOKAT KAY: Da, to sam uradio, časni Sude, jer sam već bacio pogled na slično naređenje i to je moja greška. Tužilaštvo je sasvim u pravu. Postojale su...

SUDIJA ORIE: Da, vidim. Iako izgleda da sadržaj može da bude približno isti...

ADVOKAT KAY: Da...

SUDIJA ORIE: ...ipak govorite o dva različita dokumenta, a ovaj dokument je navodno od 5. avgusta.

ADVOKAT KAY: Da, jeste. I to je moja greška. A sadržaj je veoma sličan: "Poslati 100 ljudi iz Uprave policije iz Zagreba" - znači još 100 ljudi poslati u Zadarsko-kninsku stanicu policije.

SUDIJA ORIE: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Dakle, MUP-u je bila poznata potreba da se bar tog dana, 5. avgusta, uputi više policajaca na to mesto. To je tačno, zar ne?
SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako izgleda.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ako sad pogledamo dokument koji nosi broj 4553, tabulator 103...

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D43, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane D43 primljen u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Brzo ću da se pozabavim ovim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: 100 mobilisanih pripadnika civilne zaštite, to je dokument koji sam pogrešno gledao malopre. Dakle, sam vrh šalje podršku u taj region - Ministarstvo unutrašnjih poslova, tako to izgleda?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Izvinjavam se, upravo dolazi na moj ekran. Nisam sasvim siguran da shvatam šta ovde znači "brzo čišćenje terena" - čišćenje terena i puteva na tom području.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam siguran da li je to, znate, uklanjanje otpada, ili bi moglo da znači čišćenje od terorista koji su navodno bili tamo.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Šta god...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To izgleda...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, čini se da u originalu stoji reč "čišćenje". To je reč koja je u mnogim predmetima pred ovim Sudom dovela do detaljnog razmatranja šta to u stvari znači. Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Hvala, časni Sude. Upravo sam čitao prvu rečenicu. U njoj ne piše reč "čišćenje", nego stoji "asanacija". To stoji u drugoj rečenici, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. U drugoj rečenici. Da.



ADVOKAT KAY: Hvala vam. Imamo taj dokument ovde. Ne moramo dugo da se na njemu zadržavamo. Idemo sada na sledeću grupu dokumenata koji se odnose na saradnju između MUP-a i vojne policije. To je dokument po *Pravilu 65ter*, i nosi broj 2206, tabulator broj 71.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D44, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane D44 primljen u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo gledamo zbog toga što ste vi u svojoj izjavi rekli da ste zabrinuti što tamo nije bilo dovoljno snaga i što nije postojala dovoljna kontrola u tom području. I kao prvo, mi ćemo da pogledamo ovaj dokument koji dolazi iz Uprave vojne policije, datum je 3. avgust. Možemo da vidimo da se spominje 72. bataljon vojne policije iz Splita, kao i drugi bataljoni. A predmet je: "Aktivnosti vojne policije, saradnja, zajedničke akcije civilne i vojne policije, obaveze vojne policije prema uhapšenim pripadnicima paravojskih i vojnih formacija." Vidimo čitav niz naređenja iz 3. avgusta. Zatim da je održan radni sastanak MUP-a na kom je govoreno o taktici i vojnim metodama u MUP-u... za vojnu i civilnu policiju u početku napada na novooslobođenom području. Dogovoreni su zaključci koji bi se sprovodili na svim nivoima komandovanja u vojsci. Možemo sada brzo da pređemo na drugu stranicu. Ovim naređenjem se uređuje da su uprave policije i načelnici policijskih stanica mesta koja vojna policija mora odmah da kontaktira na svim nivoima komande, uspostavljanje kontrolnih punktova, zatim praćenje napredovanja vojske, zajedničko patroliranje kako bi se osigurao javni red i mir u gradu i ostale dužnosti. Stranica broj 3: govori se o paravojsci, o tome kako ljude treba uputiti u prihvatne centre, kako treba vršiti ispitivanje i kako postupati sa ljudima. I na 4. stranici možemo da vidimo da to dolazi od general-majora Laušića. Dakle, vidi se da je barem na početku postojao plan vojne policije da stupi u koordinaciju sa MUP-om u vezi sa bezbednošću u tom području.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, gospodine Kay, da li vi pitate svedoka da li je on nešto tako video ili ga pitate da on protumači ove dokumente? Jer bi za to onda trebala neka osnova zašto bi on to trebalo da radi a ne, na primer, neko drugi, recimo, Pretresno veće.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, pretpostavljam da sam kriv što govorim brzo, jer gledam na vreme.

SUDIJA ORIE: Ja to shvatam, ali čak i u okviru vremena koje vam je dodeljeno, trebalo bi da se i dalje slede pravila. Molim vas da nastavite.



ADVOKAT KAY: Razumem, časni Sude, i to je veoma dobra odluka.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U vašim kontaktima sa civilnom policijom da li vam je bilo poznato da je Uprava policije Knin u stvari imala obavezu isto kao i vojna policija, da međusobno koordiniraju svoj rad i da rade zajedno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne naročito.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je bilo poznato da postoji čitav niz naređenja koja nemaju nikakve veze sa "zbornim mestom Knin", ni sa generalom Čermakom, naređenja koja su izdata da bi se regulisale dužnosti i obaveze vojne i civilne policije, kako bi oni radili zajedno na obezbeđivanju mira i bezbednosti?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da je ovo jako iznenađujuće, jer dok sam ja tamo boravio, čini se, kao što kažem, da je bilo minimalno prisustvo policije, tako da smo u više navrata ozbiljno skretali pažnju vlastima, uključujući i generala Čermaka i načelnika Uprave policije Romanića, jer sam osećao da postoji ozbiljan nedostatak sigurnosti u tom području. Tako da je sada sasvim fascinantno videti ova naređenja.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi niste znali za ta naređenja...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: ... koja sada gledam sa vama, jer je to relevantno za vaše mišljenje i verovanje u to vreme, i zbog toga vam skrećem pažnju na ove dokumente. Vi niste znali kontekst u pozadini vojne i civilne policije. Tu mislim na ono što su oni trebali da rade?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, znao sam šta su njihove odgovornosti, ali nisam znao koje su njihove dužnosti u skladu sa naređenjima koja ste pokazali.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Ovo je pre *Operacije Oluja*, 3. avgusta i sada idemo dalje dole... dole prema redu...

ADVOKAT KAY: Ako bismo mogli da dobijemo dokument po *Pravilu 65ter*, dokument broj 431, tabulator broj 99, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, trebalo bi da se dodeli broj.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D45, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane D45 prima u spis. Molim vas, nastavite.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo proizilazi iz poslednjeg pitanja koje sam vam postavio. Dokument je datiran 4. avgusta, dolazi iz Uprave vojne policije na čijem čelu je bio general Laušić. To je zapisnik sa sastanka održanog 3. avgusta gde je bio pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, Joško Morić - već smo videli jedno njegovo naređenje, zatim Đurica, načelnik sektora policije, Nađ, načelnik kriminalističke policije, pukovnik Gugić, načelnik Uprave obaveštajne službe i službe bezbednosti u Ministarstvu odbrane. Ako pogledamo drugu stranicu, vidimo da je ovaj dokument dostavljen Odeljenju redovne vojne policije, Odeljenju kriminalističke vojne policije, Odeljenju za saobraćaj. Na 3. stranici vidimo na tom radnom sastanku načelnika tih odeljenja od 4. avgusta da su teme bile koordinacija aktivnosti MUP-a, vojne policije, obaveštajnih službi u periodu pripreme i tokom planiranja ofanzivnih aktivnosti hrvatske vojske u narednom periodu. Ako sada okrenemo 4. stranicu...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Izvinjavam se, kada kažete MUP, mislite na civilnu policiju?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Tako je. Mislim na Ministarstvo unutrašnjih poslova. To je bila uobičajena fraza u ovom Sudu...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tačno. Sećam se toga.

ADVOKAT KAY – PITANJE: ...u svim predmetima. Da, oprostite. I možemo da vidimo na 4. stranici da je gospodin Morić, pomoćnik ministra u Ministarstvu unutrašnjih poslova, u MUP-u, istakao osnovne principe delovanja policije, vojne policije u ratnom stanju. Zatim je general-major Mate Laušić, koji je bio na čelu vojne policije rekao da su mu poznata negativna iskustva i da se moraju otkloniti uočeni problemi i greške iz delokruga rada. Zatim 5. stranica, ja ovde samo citiram delove, jer ovo svako može i kasnije temeljno da pročita. U drugom paragrafu general-major Laušić je upoznao prisutne o sastanku i isto tako rekao da su vojna policija i MUP odgovorni za potpunu efikasnost u sprovođenju zadataka tokom borbenih aktivnosti hrvatske vojske. Istakao je da su komandanti jedinica hrvatske vojske upozoreni da će biti lično odgovorni za disciplinu svojih podređenih, jer drugačije ni veća vojna policija ne bi mogla da osigura disciplinu. Ovaj izveštaj ide dalje i ja nemam vremena da se bavim svim tim faktorima, ali svodi se na sledeće: aranžman koji su oni imali za saradnju za obezbeđivanje sigurnosti u tom području bio je dogovoren na najvišem nivou.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da li je moguće da se to pomeri samo malo nadole...

ADVOKAT KAY – PITANJE: Svakako.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR:...na englesku verziju? Hvala vam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Na kojoj ste stranici?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Sada je u redu. Sud je to uradio. Da li je ovo stranica posle ovog?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, postoje i druge stranice.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oh, u redu.



ADVOKAT KAY – PITANJE: U stvari, ima devet stranica. Ja sam ovde izvukao suštinu toga. Svako može da me ispravi ako sam pogrešio, ali...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Samo pokušavam da vidim u kojoj meri se konkretno govori o situaciji nakon borbi.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Doći ćemo na to, u stvari.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Jer ja vam sada samo iznosim čitav niz mera.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ako svedok želi da pročita čitav dokument, mislim da je fer da mu se to omogući ako će svedok biti o tome ispitivan.

SUDIJA ORIE: Da li želite da pročitate ceo dokument?

SVEDOK FLYNN: Možda ne u ovom trenutku, časni Sude, ali možda ću to da uradim u zavisnosti od pitanja.

SUDIJA ORIE: Možda... da. U redu. Onda možda... ponekad to uštedi vreme, jer ukoliko postoji neki problem sa kontekstom, onda bi trebalo da se svedoku dozvoli da pročita dokument tokom pauze i da mu se zatim postavljaju pitanja o tome. Dakle, molim vas, nastavite. Ali ako u bilo kom trenutku osetite potrebu da saznate više o kontekstu od onoga što vam je pročitano, recite nam to, kako bismo mogli da preduzmemo odgovarajuće korake.

SVEDOK FLYNN: Svakako.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Nameće se jednostavan zaključak zašto ja koristim ovaj dokument. Postojala je cela jedna struktura koja nije imala nikakve veze sa generalom Čermakom, a koja je uspostavljena između MUP-a i vojne policije, kao i njihove dužnosti i obaveze.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ulažem prigovor, gospodine predsedavajući. Od svedoka se traži da tumači ovaj dokument a nisam sigurna da postoji osnova za takvo pitanje.

SUDIJA ORIE: Činjenica je da ovo nije čak ni pitanje. To je opservacija gospodina Kaya zašto je predočio ovaj dokument. Tako da ja čekam njegovo pitanje.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A pitanje će biti sledeće: Da li vam je ovo bilo poznato u vreme dok ste radili sa Čedom Romanićem, primera radi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, ovi dokumenti mi nisu bili poznati, kao ni ova naređenja koja ste pokazali.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Razlog zašto vam pokazujem ovaj dokument je zbog toga što ste vi mislili da gospodin Čermak na neki način kontroliše Čedu Romanića, da je on bio unutar njegove hijerarhije ili da su imali neke veze, zato vam



sada pokazujem ove dokumente za koje vi niste znali u ono vreme. Ali ipak ste izneli svoje mišljenje i svoje verovanje.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Imam utisak da se to većinom odnosilo na sredstva, da je general Čermak mogao da ima uticaja na sredstva koja su bila stavljena policiji na raspolaganje, ali nisam bio siguran da li je general Čermak imao te nadležnosti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. Idemo sada brzo na dokument koji nosi broj 2299, tabulator broj 73, po *Pravilu 65ter*.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D46, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, da li imate...

ADVOKAT KAY: To je dokument Tužilaštva...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane D46 primljen je u spis. Gospodine Kay, moram vam priznati da ovo što je upravo pokrenula gospođa Mahindaratne - a to je kontekst dokumenta, čitanje celog ovog dokumenta drži me zauzetim iza mog ekrana. Prolaziti kroz određene delove dokumenta kada je ceo dokument u spisu, stvara neke zagonetke i sada i onda. Daću vam samo jedan primer. Dokument od 3. avgusta koji ste ranije spomenuli, to je dokument pre početka *Operacije Oluja*, osim onih delova koje ste vi spomenuli, pogledajte, u 3. paragrafu možete da pročitate da: žene, deca i starci iz oslobođenih područja trebaju da se predaju u najbližoj policijskoj stanici, da to moraju da urade pripadnici vojne policije i da će tamo biti registrovani. Tu se ništa ne govori o hapšenju. Ipak, očigledno neke grupe ljudi, a čovek se pita zašto su neke od njih morale da budu predate policiji, tu bi zabunu trebalo da razreši ili Tužilaštvo ili Odbrana. I isto tako, pošto su morali da se registruju, da li postoji bilo kakav registar, da li ovo Pretresno veće može da nađe u tom registru osobe svih etničkih grupa ili samo određene etničke pripadnosti? To je... to pokreće čitav niz pitanja. Ja sam pokušao da pročitam ceo dokument i u isto vreme da slušam vaša pitanja.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, Pretresno veće, molim vas da prihvatite moje izvinjenje. Znam da je to težak posao.

SUDIJA ORIE: Ne. Samo sam hteo da vam kažem o čemu sam razmišljao, jer ponekad mislim da stranama u postupku ponekad može da bude od pomoći kad znaju



šta Pretresno veće misli, jer onda mogu da odgovore na odgovarajući način ili da obrate pažnju na to. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Da. Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Gospodine Flynn, ovde ima puno dokumenata. Pokazao sam vam samo nekoliko, kako bih vam ilustrovao svaku od ovih tema o kojima sam govorio, a koje proizilaze iz vašeg svedočenja...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: ...i izneo sam vam koje su bile činjenice u vezi sa generalom Čermakom, jer to je moja obaveza.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Shvatam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dakle, gledamo sada ovo pismo od 10. avgusta 1995. koje je uputio general Laušić, načelnik vojne policije i tu se kaže: "Prema izveštaju sa terena i posebno sa teritorija..." Oprostite, uputio je pomoćnik ministra Morić, moja greška, generalu Laušiću: "Prema izveštaju sa terena i posebno sa teritorija policijskih uprave ličko-senjske i zadarsko-kninske...a to je ono čim se mi sada bavimo "...eži se slučaj da pojedinci, pripadnici hrvatske vojske na oslobođenoj teritoriji otuđuju pokretnu imovinu, pale kuće i ubijaju stoku koja luta tom teritorijom." Dakle, to je problem o kom ste vi govorili u vašem svedočenju. To je tačno, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: "Osim toga, postoji i nedostatak saradnje na kontrolnim punktovima, barikadama i na putevima između policije i vojne policije. Shvatajući obim i prirodu zadatka sa kojima morate da se nosite, ljubazno vas molimo da preduzmete odgovarajuće mere kako bi se uklonile ove stvari." Ovo je značajno pismo pomoćnika ministra koje se odnosi na tekuće probleme 10. avgusta, a na koje su njemu skrenuli pažnju iz Uprave policije.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To jeste značajno pismo. Vi od mene naravno ne tražite da komentarišem koliko je pouzdana svaka izjava koja se iznosi u ovom pismu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Primera radi, kada se pominju pojedini pripadnici hrvatske vojske.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To se samo po sebi razume, i to bi vaš dokazni materijal mogao da ospori. Ali ono što sam vas ja pitao o tome... da li ponovo ovde iza Čede Romanića u postojećoj hijerarhiji civilne policije imamo pomoćnika ministra koji piše načelniku vojne policije o tome šta će da bude preduzeto u vezi sa ovim problemima sa kojima se suočavaju?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: A to je nešto s čim vi niste bili upoznati u to vreme, pa niste bili upoznati ni u vreme kada ste davali svoju izjavu 1998. godine?
SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, nisam bio upoznat s ovim pismom, niti su mi bile poznate ove aktivnosti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. A kao što sam rekao, ovo je činjenica. Ovde imamo jedan niz dokumenata koji treba da pruže odgovarajuću sliku kada je reč o vašem svedočenju. Ima ih još nekoliko u vezi sa ovom temom koje bih želeo da obradimo hronološki.

ADVOKAT KAY: Molio bih da se predoči dokument po *Pravilu 65ter*, koji nosi broj 1133.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru?

ADVOKAT KAY: Tabulator broj 67.

sekretar: To je dokazni predmet Odbrane broj D47, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretaru. Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane broj D47 primljen u spis.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Kada je reč o prethodnom dokumentu kojim smo se bavili, kao što ste tačno istakli, ne biste se složili s tim kako su opisani pojedinačni slučajevi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ali to izgleda kao neki lanac koji ide od policijske stanice do nivoa pomoćnika ministra.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, nisam... ne mogu to da kažem sa sigurnošću.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Osim ako bi on tako okarakterisao kao još jednu drugu mogućnost?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A sada ponovo gledamo dokument Uprave vojne policije, koji nosi datum 4. avgust. Ovde vidimo 72. bataljon vojne policije Splita, a predmet je: "Implementacija vojnih i policijskih zadataka u zonama odgovornosti jedinica vojne policije". To je još jedno naređenje. To je naređenje posle *Operacije Oluja*, kao što možete da vidite u prvom paragrafu. A tačka 1 odnosi se na borbenu gotovost. Nema potrebe da se tu zadržavamo, ali na drugoj stranici u trećem paragrafu se kaže: "Komandantima vojne policija prepuštam odluku kada će u potpunosti ukinuti njihova isturena komandna mesta." Zatim se bavi zonama odgovornosti u paragrafima 5 i 6. Idemo na 7. paragraf, 3. red: "... Komandanti vojne policije počće da analiziraju kontrolne punktove u svojim zonama odgovornosti, te u skladu sa



procenama i zajedno sa MUP-om, komandantima policijskih stanica, načelnicima Uprava policije, uspostaviće zajedničke kontrolne punktove, koji će da rade energično kako bi se sprečio neovlašćen ulazak. Oni će vršiti proveru i pregled automobila, kako bi se sprečilo neovlašćeno i nekontrolisano odnošenje 'ratnog plena' sa novooslobođenog područja." Na 3. stranici postoji niz naređenja koja se odnose na kontrolne punktove. A u 11. paragrafu kaže se: "Dužan je po naređenju komandanta 72. bataljona vojne policije da pruži potrebnu pomoć u snagama i sredstvima za izvršenje vojnih i policijskih zadataka na novooslobođenom području, kao i u Splitu i Šibeniku." Dakle, još jednom imamo situaciju da iza onih kontakata koje vi imate, postoji čitava hijerarhija u okviru koje se na najvišem nivou rešava onaj problem koji za vas predstavlja izvor zabrinutosti?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Sva ova dokumentacija izgleda savršeno, ali naravno, na terenu nije bilo ničega što je ličilo na ove vrste naređenja.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Tačno. Upravo tako. I to je ono što ja vama želim da istaknem kada je reč o ulozi gospodina Čermaka, jer ovo je sasvim izvan njegovog delokruga rada. Postoji jedna odvojena hijerarhija koja vama nije bila poznata a koja je imala odgovornost da se bavi ovim problemima koji su vas brinuli?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, da ponovim, bilo je prilika kada je general Čermak nama predočavao o prenošenju zabrinutosti Zagrebu. Kao što sam rekao, u jednom ili dva navrata njegovi komentari su mi bili prevedeni kao da će on da naredi povećano prisustvo policije, mada kada sam pregledao svoje beleške takođe sam video da je on početkom septembra meseca u jednom trenutku napravio komentar u vezi sa zahtevom pojačanja snaga, policijskih snaga - iz Zagreba. Dakle... i ja ću isto tako da ponovim da je gospodin Romanić ukazao da misli da neki od dostupnih resursa zavise u izvesnoj meri od generala Čermaka. Ali je sasvim tačno da ovde imamo jednu obimnu dokumentaciju koja ukazuje da je o ovim pitanjima raspravljano na jednom drugom mestu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pa, ovo i jeste poenta ovih pitanja gospodine Flynn, koja se odnose na vašu izjavu i ocene iz 1998. godine u vezi sa gospodinom Čermakom. Vi niste bili svesni svih ovih informacija?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A ono što pokazuju ovi dokumenti, bar na prvi pogled, ukoliko pogledamo 11. paragraf, vidimo da je bar još jedan bataljon vojne policije imao dužnost da pruži podršku bataljonu koji se nalazi u području Knina, 72. bataljonu vojne policije, i da pruži neophodnu pomoć... Ovo pitanje obezbeđivanja podrške, koje vas je brinulo, jeste predočeno konkretnom komandantu kome je rečeno da preduzme nešto u vezi sa tim?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je ono što pokazuju ova dokumenta, da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Da.

ADVOKAT KAY: A sledeći dokument po *Pravilu 65ter* nosi broj 2391, tabulator broj 53 i datiran je 17. avgusta. Časni Sude.



SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru. Da, ja sam skrenuo pažnju sekretaru na nešto drugo ovog trenutka, tako da sam ja kriv.

ADVOKAT KAY: A "D" broj?

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine sekretaru?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D48, obeležen za identifikaciju, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. U redu. Dokazni predmet Odbrane broj D48 primljen je u spis.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi ste sasvim u pravu, gospodine Flynn, kada ste istakli da izuzimate pojedinačne slučajeve. Ovo pismo nosi datum 17. avgust a uputio ga je gospodin Morić iz Ministarstva unutrašnjih poslova komandantu vojne policije, načelniku gospodinu Laušiću, i tu se ističe da su postojali veći problemi u ovom području o kom govorimo?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ako bih smeo da primetim, ovaj dokument nosi oznaku "strogo poverljivo", tako da nije bilo načina da ja u to vreme imam uvid u taj dokument.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, naravno. I to je povezano s tim kakva su bila vaša saznanja?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: "Na osnovu izveštaja dostavljenih iz policijskih stanica i Uprava policije, očigledno je da se slučajeve spaljivanja kuća i krađe tuđe imovine beleže svakodnevno na oslobođenoj teritoriji u *Operaciji Oluja*. Počinioci ovih dela u većini slučajeva nosili su uniforme hrvatske vojske. Podaci kojima raspolazemo upućuju na to da su ove osobe zvanično pripadnici hrvatske vojske, ali ima problema sa onima koji to nisu a zloupotrebljavaju uniforme. Nadam se da ćete shvatiti probleme s kojima se suočava civilna policija koja po zakonu ima dužnost da zaštiti život i imovinu. Stoga, zaključujem da zajednički rad vojne i civilne policije u ovom području nisu do sada dovele do rezultata u skladu sa osnovnim odredbama naše državne politike i pravnog sistema i da to treba da bude promenjeno. Potrebni su nam novi metodi kako bi se uklonili ovi problemi."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mogu li da pitam ko je komeovo uputio?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo je uputio pomoćnik ministra, Joško Morić...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Unutrašnjih poslova?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, unutrašnjih poslova koji je bio zadužen za civilnu policiju. Sad je u redu?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A uputio je čoveku koji je bio zadužen za vojnu policiju, generalu Laušiću. Dakle, ovo je na najvišem nivou sa operativne tačke gledišta, a gledali smo niz dokumenata koja su njih dvojica razmenili.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Iznad njih su samo ministri?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Upravo tako.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U dokumentaciji je reč o njima. A oni znaju da je njihov rad bio neuspešan, bar na osnovu izraza korišćenih u ovom pismu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Čini se da je tako.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Dakle, još jednom, gospodin Čermak nije osoba na koju se ovaj problem odnosio na tom nivou. Da li se slažete sa mnom?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je tačno. Ali mislim da se tu pominje određena uloga što se tiče koordinacije između vojne i civilne policije. Međutim, ne, ja svakako ne bih pripisao generalu Čermaku vodeću ulogu u rešavanju ovih pitanja, kada pomoćnici ministara, ukoliko oni to jesu, razmenjuju prepisku po ovom pitanju. Naravno, oni moraju svoje zaključke da zasnivaju na podacima koje dobijaju sa terena.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: A siguran sam da bi i general Čermak u tome igrao ulogu, kao i drugi isto tako.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne...

SUDIJA ORIE: Ovo je već polje nagađanja da li neko igra neku ulogu u nečemu. A gospodine Kay, sasvim je jasno da ova prepiska nije upućena generalu Čermaku, niti je on uputio nekome.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Šta to po sebi znači, to je drugo pitanje, ali ja mislim da nije jako korisno... hoću da kažem da je savršeno jasno da ne bi trebalo tome da posvećujemo veliku pažnju.

ADVOKAT KAY: Hvala vam na tome, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Upravo gledam dokument od 18. avgusta, po *Pravilu 65ter* dokument nosi broj 664, tabulator broj 85.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru?



sekretar: To je dokazni predmet Odbrane broj D49, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, imate li prigovor?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane broj 49 primljen u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Kay.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ponovo sam ovo izneo zbog vaše percepcije gospodina Romanića i njegove uloge, jer na osnovu vaše izjave reklo bi se da je on bio bespomoćan. Međutim, mi ovde imamo pred sobom dokument od 18. avgusta 1995. godine koji je uputilo Ministarstvo unutrašnjih poslova, pomoćnik ministra Joško Morić. Možemo da pogledamo njegov potpis koji se nalazi na kraju ovog dokumenta. To je upućeno Upravama policija i možete da vidite i zadarsko-kninsku Upravu policije.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Na 2. stranici možete da vidite da je to upućeno načelniku u Kninu, dakle idemo od visoke Uprave policije do same Policijske stanice u Kninu. A u ovom naređenju gospodin Morić kaže sledeće: "Iz pismenih i usmenih izveštaja policijskih stanica i uprava policije pokazuje se da se na prostorima oslobođenim u *Operaciji Oluja* svakodnevno beleže slučajevi paljenja kuća i protivpravnog odnošenja tuđe pokretne imovine. Počinioci ovih dela u najvećem broju slučajeva su osobe u uniformama hrvatske vojske. Saznanja ukazuju na činjenicu da je reč o osobama koje su formalno i faktički pripadnici hrvatske vojske, ali i da ima osoba koje nisu pripadnici hrvatske vojske, nego zloupotrebljavaju uniformu hrvatske vojske. Paljenje kuća i protivpravno odnošenje tuđe pokretne imovine došlo je do nivoa koji nanosi političku štetu Republici Hrvatskoj na unutrašnjem i spoljnom političkom planu. U svrhu zaustavljanja ovih problema izdajem sledeće naređenje..." Ovo naređenje upućeno je gospodinu Romaniću, stranica broj 3: "Načelnici policijskih uprava moraju odmah da sazovu sastanak sa komandantima bataljona vojne policije kako bi ukazali na problem i izdali naređenje da se spreči nastavljanje toga. Na sastanku ukazati na odluku o tim krivičnim delima i zaustaviti ih već od danas." Kad pogledate drugi pasus, vidite da nam treba detaljnije ispitivanje: "Na sastanku ukazati na odluku da se paljenja kuća i protivpravnog odnošenja tuđe pokretne imovine koji su se već dogodili neće operativno istraživati, ali već od danas se moraju zaustaviti." Da li vam je ovo bilo poznato?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Nije vam bilo poznato da nisu imali nameru da sprovedu istragu, prema rečima pomoćnika ministra, onih krivičnih dela koja su već počinjena do ovog datuma, do 18. avgusta, a u vezi s čim ste vi bili zabrinuti?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Smatram da je to prilično neobjašnjivo, ali ja svakako nisam bio upoznat s tim naređenjem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Niste.



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Takođe bih istakao da je došlo do određenog broja ubistava pre 18. avgusta. Svakako je bilo neophodno da se sprovede istraga u vezi sa tim ako ne u vezi s nečim drugim. A nisam siguran da li se to pominje u ovom dokumentu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne. Ali to ste sasvim ispravno primetili. Paragraf broj 3 govori o kontrolnim punktovima i da bi trebalo da budu mešovitog sastava - od civilne i vojne policije. U 4. paragrafu kaže se sledeće: "Trebalo bi da bude dogovoreno da se od danas obavlja istraga na licu mesta i da se sudska i operativna obrada sprovodi nakon svakog sledećeg slučaja paljenja kuća i protivpravnog uzimanja imovine. U slučaju da vojna policija to ne može da obavi, civilna policija će to obaviti sama, nezavisno od toga da li počinitelj nosi hrvatsku uniformu ili ne. Od komandanata bataljona vojne policije treba da se zahteva da putem linije komandovanja obaveštavaju komandante na nižim nivoima u vezi sa odgovornostima u vezi ovih naređenja. Načelnici policijskih uprava preneće naređenje komandantima svih policijskih stanica i odeljenjima policijskih stanica i odmah poslati izveštaj."

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Izvinjavam se. Da li je ovo naređenje koje je gospodin Morić uputio takođe i vojnoj policiji ili samo civilnoj policiji?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Samo civilnoj policiji.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, poslednje pitanje koje je svedok postavio, i ja vas pitam, kako zapravo tumačiti ovaj dokument koji dolazi malo kao iznenađenje ali se bavi tačno istim onim pitanjem, istim pitanjem koje sam i ja imao? Ja vas ne pozivam da nam kažete kako da shvatimo ovaj dokument, nego da nam kažete kako ga tumači Odbrana, tako da bar znamo kakvo je vaše stanovište?

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: U tačkama 1 i 2 načelnici policijskih uprava, to su civilne policijske uprave, kako sam shvatio, moraju odmah da sazovu sastanak sa komandantima vojne policije?

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: "A u 2. paragrafu se kaže: "Na sastanku moraju biti informisani" – ne mogu da shvatim ni na koji drugi način, sem oni koji su naredili da se organizuje takav sastanak – "o odluci", nejasno je od koga " da se paljenja kuća i protivpravno odnošenje tuđe pokretne imovine koje se već dogodilo neće operativno istraživati". E sad, evo kako ja ovaj dokument shvatam u ovom trenutku; pripadnici civilne policije treba da sazovu sastanak sa pripadnicima vojne policije kako bi ih obavestili u vezi sa tim šta se dogodilo ali takođe, i kako bi im skrenuli pažnju na to da se neće operativno istraživati nijedno od ovih krivičnih dela koji su se do tada dogodili. Da li to znači da civilna policija govori vojnoj policiji: "Mi to nećemo da uradimo" ili oni kažu: "Ne treba to da radimo ni vi ni mi, ostavljamo to iza sebe, okrećemo se ka budućnosti i nećemo sprovoditi istragu u vezi sa onim što je već počinjeno"? Dakle, ja u potpunosti



razumem pitanje svedoka i želeo bih da znam kakav je stav Odbrane, kako vi to tumačite, naročito ove dve tačke?

ADVOKAT KAY: Da, časni Sude....

SUDIJA ORIE: Ja ne tražim od vas da sada počnete da iznosite argumente, već da bismo mogli da pratimo vašu liniju ispitivanja i da bolje shvatimo dokaze koje predočavate, možda bi za nas bilo interesantno da znamo kako vi tumačite ova dva paragrafa.

ADVOKAT KAY: Ono što se ovde događa jeste da imamo čitavu jednu hijerarhiju koja u potpunosti radi nezavisno od gospodina Čermaka, kako na strani vojne policije, tako i na strani civilne policije. I to se obavlja na najvišem nivou. Odgovornost za propuste ovih konkretnih organa vojne i civilne policije nije odgovornost generala Čermaka. Ovo je...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, to nije odgovor na moje pitanje.

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se, časni Sude...

SUDIJA ORIE: Ja nisam pitao da li je... Ja samo želim da znam da li je civilna policija upućena da informiše i da naloži vojnoj policiji da ne sprovodi istrage ili vi kažete da je to samo naređenje za civilnu policiju da oni ne sprovedu istrage i da o tome obaveste vojnu policiju. Dakle, sada uopšte ne govorim o ulozi ili umešanosti gospodina Čermaka.

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se, časni Sude, pogrešno sam shvatio pitanje. Pa, veoma je teško za Odbranu generala Čermaka da zaključi šta stoji iza ovog konkretnog naređenja i zbog čega je ono izdato. Izgleda kao da je to neka vrsta generalne amnestije koju daje pomoćnik ministra, kada se radi o ovim konkretnim krivičnim delima koja je svedok imao prilike da uoči. I on govori svojim načelnicima policije: "Ovo mora da se zaustavi odmah. Nije neophodno da operativno sprovedite istragu o tim konkretnim krivičnim delima. Obavestite policijske uprave u vezi sa ovom odlukom." Tako sam ja to protumačio. A u 3. paragrafu možete da vidite da je reč o zahtevu koji je upućen vojnoj policiji da se formiraju mešoviti kontrolni punktovi. A u 4. paragrafu piše da treba da se međusobno dogovore. Tako da meni deluje kao da pomoćnik ministra pokušava da navede civilnu i vojnu policiju da saraduju.

SUDIJA ORIE: Da zajednički odustanu od daljeg istraživanja o tome šta se dogodilo u prošlosti?

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Dobro je da znamo kakav je stav vaše Odbrane. Ukoliko bi bilo koji drugi zastupnik Odbrane kasnije želeo da iznese svoj stav i za to bismo bili zahvalni, jer ne bi bilo pravedno da pitamo samo gospodina Kaya kakvo je njegovo tumačenje a



da to ne pitamo druge zastupnike Odbrane. Dakle, ako bilo ko želi da iznese svoj stav u skorjoj budućnosti, molim vas, recite mi. Gospodine Kay, gledam na sat...

ADVOKAT KAY: Imam samo još jedan dokument iz ovog niza...

SUDIJA ORIE: U redu. Pozabavićemo se tim a onda ćemo da napravimo pauzu.

ADVOKAT KAY: ... i onda prelazim na nešto drugo. Molio bih da se predoči po *Pravilu 65ter* dokument koji nosi broj 2976, tabulator 49. I molim vas ako može da dobije "D" broj.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru?

sekretar: To je dokazni predmet Odbrane broj D50, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospodo Mahindaratne, imate li prigovor?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane D50 primljen u spis. Pre nego što postavite pitanje svedoku, gospodine Kay, gospodine Flynn, samo bih želeo da znam da li je pitanje koje sam postavio... da li sam ja dobro razumeo vaše pitanje i da li je ta određena stavka i vama bila nejasna?

SVEDOK FLYNN: Da, časni Sude. I sada je to jasno.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Kao što sam rekao, gospodine Flynn, ja sam napravio jedan izbor dokumenata. Ovo je poslednji u nizu, nosi datum 22. avgust. Kao što vidite, uputilo ga je Ministarstvo unutrašnjih poslova, zamenik ministra - to je gospodin Morić. Dakle, iz MUP-a. A upućen je upravama policije među kojima je i Uprava policije Knin. Načelniku lično. A na drugoj stranici piše: "U našem telegramu, citirano gore, naredili smo povezivanje sa vojnom policijom, kako bi se zaustavilo spaljivanje kuća i oduzimanje imovine. Uputili smo i pismo Upravi vojne policije..." to je načelnik, general Laušić "...u kom opisujemo opseg i značaj ovog problema. Kao rezultat toga, Uprava vojne policije izdala je naređenje svim bataljonima vojne policije, u kom nalaže povezivanje vojne policije sa policijskim upravama radi rešavanja problema." Tu se zatim pominju krivična dela, među kojima nisu ubistva a onda se ističe da je potrebno stalno pratiti i informisati o saradnji, u paragrafu broj 1, između vojne i civilne policije, u paragraf broj 2 traži se da se opiše saradnja, da li još uvek ima nekih incidenata u vezi sa ovim konkretnim krivičnim delima, ko su bili počinioci, postavljaju se pitanja u vezi sa uviđajima na licu mesta, koliko ih je bilo, u paragrafu broj 3 govori se o krivičnim delima o kojima se vodi istraga, koliko je počinilaca bilo identifikovano.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.



ADVOKAT KAY – PITANJE: I mislim da se i ovde opet podrazumeva da vi niste bili upoznati sa obavezom gospodina Romanića kada je reč o ovim konkretnim koracima koje treba preduzeti?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, vidim da i ovo pismo nosi oznaku "strogo poverljivo", tako da mislim da me nije nikada obavestio o tome.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. I upravo u tome leži problem ocene koju ste vi izneli u pogledu uloge koju je imao gospodin Romanić i onoga što je on radio. Slažete li se da niste raspolagali svim ovim činjenicama?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, ako je... ako je u... to može još uvek da bude... da je on, nažalost, na neki način bio bespomoćan, ali ja svakako nisam bio upoznat sa ovim aktivnostima koje su se odigravale iza kulisa. Ali na osnovu ovoga, čini se da je on dobijao aktivne informacije od svog ministarstva kako treba da se rešava problem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ali na osnovu vaše ocene, njegovo ministarstvo njemu nije uputilo nikakve dodatne pripadnike policije, nikakva pojačanja ili dodatne resurse?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nije u znatnim brojevima, ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je uopšte bilo poznato koliki su resursi stajali na raspolaganju hrvatskoj Vladi u to vreme?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ili kojim su resursima raspolagali kada je u pitanju tehnička oprema, vozila, radio oprema?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Zaista nisam bio upoznat sa detaljima po ovom pitanju.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je izgledalo da je lokalna policija bila dobro opremljena ili loše opremljena? Ili, dajte nam svoju ličnu procenu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Rekao bih da je bila slabo opremljena.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Hvala. Nemam daljnjih pitanja na ovu temu.

SUDIJA ORIE: Onda idemo na pauzu. Nastavićemo sa radom u 12.55 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Gospodine Flynn, sada još nekoliko pitanja o civilnoj policiji? Da li ste znali da su oni bili odgovorni za prihvatne centre? Tu ne



mislim na bazu UNCRO-a, nego na prihvatni centar, recimo, u Kninu, gde su ljudi odvođeni?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam siguran da razumem na šta mislite. Da li mislite da su bili odgovorni za sigurnost ili za vođenje tih centara?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da su vodili te centre, to je bio deo njihovih dužnosti.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Možda sam to znao, ali u ovom trenutku, ne, ne sećam se toga.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li se sećate da ste posetili gospodina Romanića, kako biste dobili dozvolu da uđete u prihvatni centar u školi u Kninu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Možda jesam, ali ne mogu da se setim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I tamo su bili ...I vi ste otišli u taj prihvatni centar, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I tamo su bili civilni policajci koji su dežurali?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Da pogledamo nakratko dokument po *Pravilu 65ter*, koji nosi broj 420. To je tabulator broj 83.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru?

sekretar: To je dokazni predmet Odbrane broj D51, obeležen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospodo Mahindaratne, imate li prigovor?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda je dokazni predmet Odbrane broj 51 primljen u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dokument je od 4. avgusta. I ponovo dolazi od gospodina Morića, pomoćnika ministra unutrašnjih poslova. Upućeno je vojnoj policiji, a pri dnu stoji da se stavlja na znanje načelnicima uprava policije, a predmet su sabirni centr. Na drugoj stranici kaže se: "U cilju izvršenja zadatka *Operacije Povrata...k*", misli se na vraćanje ljudi "...potrebno je da sve pobrojane uprave policije odmah urade sledeće pripreme". I onda se iznosi raspored sabirnih centara, kako će izgledati i kakva je procedura prijema. Treća strana – prethodni obaveštajni podaci i krivično procesuiranje. Zatim na 4. stranici to se upućuje i Upravi vojne policije. Izgleda da su ovi sabirni centri putem ovog naređenja bili odgovornost lokalne policije?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam. To možemo da vidimo iz sledećeg dokumenta koji nosi broj 2D010029. To se ne nalazi u svežnju tabulatora Tužilaštva. To nam je posebno uručeno, jer je to dokument koji je danas pušten u sistem.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D52, obeležen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Hvala vam.

ADVOKAT KAY: Da li Tužilaštvo ima bilo...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, da li mogu da dobijem samo minut vremena, pa ću vam reći...

SUDIJA ORIE: Dobro. U međuvremenu to mi daje priliku da postavim još jedno dodatno pitanje. Gospodine Flynn, poslednje pitanje koje vam je postavljeno glasilo je: "Izgleda da su sabirni centri, prema ovom naređenju, bili pod odgovornošću lokalne policije?" Međutim, vidimo da ovde uputstva ne daju lokalne vlasti, nego više vlasti. Da li ste vi do vašeg zaključka došli na osnovu ovog dokumenta ili ste odgovorili na pitanje imajući na umu još i neke druge informacije?

SVEDOK FLYNN: Naravno, ovaj dokument pokazuje da su neki aspekti sabirnih centara u okviru ovlašćenje vojne policije, kao što je procesuiranje osoba osumnjičenih za direktno učešće u sukobu i... pokušavam da se setim... Bilo je nekih razgovora o našem pristupu... ljudima u školi i moguće uloge generala Čermaka u tome. Međutim, kada je reč o mom odgovoru na prethodno pitanje, ja sam taj odgovor zasnovao na ovom dokumentu u kom je pisalo da je, generalno govoreći, civilna policija imala vlast nad sabirnim centrima.

SUDIJA ORIE: Da. Ali pitanje je bilo da li je lokalna policija a ne civilna policija. To je tačno ono što sam ja... bar sam tako pročitao u transkriptu.

SVEDOK FLYNN: Nisam siguran da shvatam razliku.

SUDIJA ORIE: Pa, ako je pismo poslao neko iz Ministarstva ko nije u lokalnoj vlasti...

SVEDOK FLYNN: Da...

SUDIJA ORIE:... i dao uputstva kako da se bave stvarima na lokalnom nivou, da li je to još uvek lokalna odgovornost ili centralna odgovornost... pa, bar bi moglo da se argumentuje da ako lokalne vlasti primaju uputstva sa višeg nivoa - da li je to zajednička odgovornosti ili je reč o najvećoj odgovornosti viših vlasti ili su možda više vlasti predale ta ovlašćenja lokalnoj policiji. To su sve različita tumačenja, sve ovo može da proizađe iz ove prepiske između centralnih i lokalnih vlasti. Zato sam se



ja pitao kako ste vi došli do tog zaključka na osnovu ovog dokumenta, ili ste možda još nešto drugo imali na umu kada ste rekli da se slažete sa tvrdnjom da je to lokalna odgovornost.

SVEDOK FLYNN: Ne, nije bilo ničeg drugog, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Sledeći dokument od 7. avgusta... sledeći dokument od 7. avgusta 1995. godine možda može da popuni neke praznine u vezi s tim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Možete da vidite da je ovo pismo koje je uputio načelnik uprave, Ivo Cipci, iz Zadarsko-kninske policijske uprave, izveštaj iz sabirnog centra i obuhvata spisak osoba u sabirnom centru u Kninu koji je poslat u Sinj kao obaveštenje, i poslat kao informacija ministru unutrašnjih poslova, između ostalih. Ako pređemo na prvu stranicu...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, nisam sigurna na šta se poziva gospodin Kay kao na sledeći dokument. Mi imamo... mi imamo prethodni dokument na ekranu i nemam prigovor na prihvatanje tog dokumenta.

SUDIJA ORIE: Problem je što on spominje dokument, mislim, od 7. avgusta, a ovaj dokument koji se bar sada nalazi na mom ekranu, kaže "znak pitanja avgust", ali pretpostavljam da se pozivate na ovaj dokument iz Desete policijske stanice, šifra VII, vrlo hitno...

ADVOKAT KAY: Časni Sude, tek sada vidim šta se dogodilo. Prva stranica nije skenirana. Mislim da bismo to trebali da uradimo. Te stvari trebalo bi da budu predate elektronskim putem, kao što znate, i takve stvari se ponekad dešavaju.

SUDIJA ORIE: Da li na toj naslovnoj stranici postoje neke konkretne informacije ili...

ADVOKAT KAY: Vidim da je ta stranica zapravo stavljena kao poslednja stranica, a to je, u stvari, naslovna stranica. Da.

SUDIJA ORIE: I to je datum 7. avgust?

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Ovde...

ADVOKAT KAY: Tako se dokument pojavio.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se.



SUDIJA ORIE: Evo, vidite sada, gospođo Mahindaratne, da je po svemu sudeći kada je bilo rečeno "sledeći dokument", to je bio dokument koji sam upravo spomenuo, a na poslednjoj stranici imamo datum koji nije isti kao datum na prvoj stranici. Hajde da nastavimo.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: U redu, gospodine predsedavajući.

ADVOKAT KAY: Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovde vidimo spisak za kninski sabirni centar: "Šaljemo vam spisak osoba iz sabirnog centra u Kninu" i onda vidimo spisak imena poslat od komandanta... i tu se nalazi 91. ime. Komandant je Marko Bjelobrck, i onda na 6. stranici je propratno pismo. I zašto je to ovde? Zato što je u tom sabrinom centru u Kninu bilo više ljudi. To je tačno, zar ne, to je bilo u toj lokalnoj školi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovde imamo informacije od tog dana. Da li biste rekli da je to otprilike bio tačan broj, otprilike 91. osoba?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, mislim da je tako.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi ste, naravno, izašli iz baze Ujedinjenih nacija nekoliko dana nakon 7. avgusta. Vaš prvi obilazak Knina bio je nekoliko dana kasnije, zar ne?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tačno. 9. avgusta.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Da li ste tog dana posetili sabirni centar u školi u Kninu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne mogu da se setim. Nisam siguran da sam ga posetio.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. Ali mora da je bilo kratko vreme nakon tog datuma, da li bi to moglo da bude tačno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I vi ste otišli da od gospodina Romanića zatražite dozvolu da posetite školu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Mislim da jesmo.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala. Završio sam sa ovom temom.

SUDIJA ORIE: Da li mogu ja da postavim jedno pitanje kada već govorite o brojkama. Da li vam je bilo poznato iz kojih su razloga ti ljudi bili u sabirnom centru?

SVEDOK FLYNN: Zaista nisam siguran, časni Sude. Ne bih želeo da nagađam. Znam da su mnogi ljudi završili u bazi Ujedinjenih nacija, jer su se plašili za svoju bezbednost. Nisam siguran kako su drugi došli u tu školu. Možda iz istog razloga. Nisam siguran, časni Sude.



SUDIJA ORIE: U redu.

SVEDOK FLYNN: Oprostite, odnosno nisam siguran u vezi sa ljudima koji su bili u školi tog ranog datuma. Jer znam da smo nekoliko nedelja kasnije mi tražili da vlasti obezbede više mesta u školi, jer je baza Ujedinjenih nacija bila puna, kompletno popunjena raseljenim osobama.

SUDIJA ORIE: Da. Ali mi govorimo o 7. avgustu. To je dan kada ste vi došli?

SVEDOK FLYNN: Da, to je tačno. Nisam sasvim siguran kako su i zašto ti ljudi završili u školi.

SUDIJA ORIE: U redu. Jer sam ranije video jedan dokument u kom stoji da starije osobe, žene i decu treba odvesti u sabirni centar. Ovako, na prvi pogled izgleda da se u dokumentu među ovim osobama koje su tu bile registrovane nalaze i starije žene. Nisu to sve starije žene, ali jedan veći broj jesu.

SVEDOK FLYNN: I neki muškarci.

SUDIJA ORIE: Da, da. Zato sam i rekao neke od njih.

SVEDOK FLYNN: Da.

SUDIJA ORIE: Kako bismo izbegli zabunu.

SVEDOK FLYNN: Da.

SUDIJA ORIE: Ali zašto je stanovništvo bilo tamo? Imate li bilo kakvu informaciju zašto su bili tamo, bar u ranoj fazi?

SVEDOK FLYNN: Ne, zaista nemam.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Idemo sada na konkretne...

prevodioci: Molimo da se uključi mikrofoni.

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Idemo sada na konkretnu ulogu načelnika policije, gospodina Romanića. Da li možemo da dobijemo dokument po *Pravilu 65ter*, koji nosi broj 1500. To je tabulator 15.

SUDIJA ORIE: Dok sekretar traži, dokazni predmet Odbrane broj D52, gospođu Mahindaratne, da li imate...



TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Dozvolite mi još da kažem da nismo dobili taj dokument, nego smo ga samo pratili na ekranu.

SUDIJA ORIE: Da. Mislim da je to izuzetak, koliko sam shvatio.

ADVOKAT KAY: To je urađeno preko noći jer je do toga došlo kao rezultat na pitanje Pretresnog veća juče, što me podseća na nešto.

SUDIJA ORIE: Dobro. Međutim, bez obzira na to, gospođo Mahindaratne, imali ste dovoljno vremena da se odlučite?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D52 primljen je u spis.

ADVOKAT KAY: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, koji bi trebalo da bude dokazni broj sledećeg dokumenta?

sekretar: Dokazni predmet Odbrane broj D53, obeležen za identifikaciju, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Imate li već mišljenje o prihvatljivosti ovog dokumenta, gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Pošto nema prigovora, dokazni predmet Odbrane broj D53 prima se u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li vam je poznato da su civilna policija i policija UNCRO - UN CIVPOL, to je skraćenica koju su dobili, takođe imali zajednički program da rade zajedno?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da. Znam da je to bila standardna operativna procedura UN CIVPOL-a gde god da su bili. Oni uvek, između ostalog, imaju mandat da rade zajedno sa lokalnom policijom. Nisam siguran da se to dogodilo u Sektoru Jug ili bivšem Sektoru Jug tokom izvesnog vremena. Ovaj dokument koji mi sada pokazujete, nije mi poznat.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Nije. A baš sam želeo da vas pitam o vremenu, s obzirom da ovaj dokument nema datum, jer nije jedan od mojih dokumenata. Njega smo dobili preko obelodanjivanja od Tužilaštva. Nema datuma, ali uzećemo u obzir



ono što ste vi rekli da je do saradnje došlo nešto kasnije. Da vidimo sada šta tu piše. Znači, to su pravila o zajedničkom radu policija, MUP-a i UN CIVPOL-a?
SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Možemo da vidimo da tu piše da će se u bivšim Sektorima Jug i Sever omogućiti pripadnicima UN CIVPOL-a kontrola rada i ponašanje pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova u pogledu zaštite ljudskih prava i sloboda.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pretpostavljam da reč "kontrola" zapravo znači nadgledanje?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne znam.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ja mislim tako. Hoću reći, siguran sam da oni nisu imali mandat da vrše kontrolu rada.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Imaćemo priliku da pitamo drugog svedoka o tome. Paragraf broj 2: Načelnik Uprave policije oblasti Knin, Čedo Romanić i gospodin Milan Bjelić, načelnik Uprave policije oblasti Glina imenuju se da koordiniraju rad između MUP-a i UN CIVPOL-a. U 3. paragrafu se kaže da će UN CIVPOL da odredi svoje oficire koji će dnevno koordinirati zajedničke aktivnosti i kontaktirati gospodina Romanića i ovu drugu osobu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Zajednički sastanak održavaće se jednom nedeljno, vodiće se zapisnik. Problemi koji ne mogu da budu rešeni na nivou navedenom u tački 3, rešavaće predstavnici UN CIVPOL-a sa načelnicima policije zadarsko-kninske policijske uprave, zatim se navode imena, vodiće se zapisnik. I onda ponovo, ako problemi nadilaze taj nivo, onda će to rešavati komandant snaga UN CIVPOL-a ili njegov zamenik i načelnik MUP-a, gospodin Franjo... i to je zapravo Đurica, to ime počinje na slovo "Đ"...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: ...ili osobe koje on ovlasti. I onda u tački broj 7, da se nadovežemo na vaš komentar, "pripadnici UN CIVPOL-a će da nadgledaju i prate rad pripadnika MUP-a i beležiće uočeno ali ne tonskim, video ili foto zapisom". U tački 8 stoji da će se "omogućiti pripadnicima UN CIVPOL-a uvid u određene dokumente policije ali samo uz znanje i odobrenje". Predstavnici UN CIVPOL-a moći će da patroliraju zajedno sa pripadnicima MUP-a, i onda se navodi da će postojati plan kako to treba da se obavi.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste u mogućnosti da stavite ovaj dokument u bilo koji vremenski okvir, kako bi nam pomogli: kada je saradnja između UN CIVPOL-a i lokalne policije stupila na snagu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Bilo je to dosta vremena nakon mog dolaska, 7. avgusta. Kao što sam rekao, koliko sam mogao da vidim, nije bilo mnogo prisustva hrvatske policije u području izvan Knina i sećam se izveštaja koji sam ja pripremio, mislim da je to bila poslednja nedelja avgusta a u kom se spominje zajednička patrola



UN CIVPOL-a i hrvatske policije. Mislim da se hrvatska policija povukla kratko vreme posle ulaska u dolinu Plavno, jer su mislili da nemaju dovoljno goriva u vozilu. I mislim da sam primetio taj slučaj zajedničke patrole zbog toga, jer je to bio jedan važan događaj. To je nešto što smo mi želeli da se dogodi. Ali isto tako i ranije sigurno je bilo profesionalne saradnje u skladu sa ovim sporazumom između UN CIVPOL-a i hrvatske civilne policije u Kninu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: I sa samim načelnikom policije. Ali ja možda nisam najbolja osoba da govorim o tim detaljima.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ne. UN CIVPOL je bio deo vaših HRAT [Human Rights Action Teams] timova. Da li je to tačno? Vi ste kombinovali vaš rad sa raznim drugim organizacijama koje su išle na teren?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dakle, film koji smo videli juče, to bi mogao biti pripadnik UN CIVPOL-a, vi kao član HRAT-a i druge agencije koje su bile u tom timu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da, UN CIVPOL bi svakog dana, u principu, jednog ili dvojicu svojih oficira poslao da se pridruže HRAT-u.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. Hvala vam. I vi se, znači, dobro sećate onoga što ste videli u vezi sa dokumentima i da hrvatska policija nije išla dalje zbog problema sa gorivom?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je jedan od dokumenata koji je juče prikazan, ne mogu da se setim tačno koji, može biti da je oko 4. septembra.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Molio bih da sada pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P31. To je tabulator broj 117. To je jedan od dokumenata koji je preko vašeg svedočenja uvršten u spis. To je vaš izveštaj od 10. septembra?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: I ako odemo na stranicu broj 2, tu se govori o slobodi kretanja i o sastanku vas i gospodina Romanića koji se ticao slobode kretanja koja je vama proširena na područja: Obrovca, Benkovca i Plitvica ali samo na glavnim putevima?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Znači, vaša sloboda kretanja za pojedina područja nije nešto što je došlo preko gospodina Čermaka?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, ne. Postojali su drugi slučajevi u kojima nas je gospodin Čermak informisao o proširenoj slobodi kretanja. Ako se tačno sećam, mislim da sam možda opisao u jednom ili dva izveštaja o jednom naređenju koje je došlo od generala Čermaka u pogledu slobode kretanja, ali nisam sada siguran da li je



general Čermak izdavao naređenja u vezi sa pitanjima slobode kretanja. On nas je možda o tome obavestio u ime hrvatskih vlasti - da je sloboda kretanja proširena na određena područja.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro. To možemo kasnije da pogledamo. Ali tu ste sasvim u pravu kada je reč o propusnicama za područje. Jeste li vi imali propusnicu za kretanje na području?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, nismo imali, da tako kažem.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste onda imali naređenje ili nešto što biste mogli da pokažete na kontrolnom punktu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pa, ne. Verujem da nam kao pripadnicima Ujedinjenih nacija to nije bilo potrebno i mi nismo želeli da testiramo koje su tačno granice naše slobode kretanja onako kako su ih definisale vlasti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Sledeći dokument koji želim da pogledamo je takođe jedan od vaših dokumenata. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P46, tabulator broj 4, za Tužilaštvo. I to je vaš izveštaj za 23. avgust?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nisam siguran da je ovo moj izveštaj.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Tačno. Vi ste to napisali, ali je potpisala Maria Teresa Mauro. Mislim da sada gledam jedan drugi dokument. To je dokument po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 3463. Mislio sam da je to bio dokazni predmet Tužilaštva broj P46.

SUDIJA ORIE: Meni je pod P46 nešto drugo. To je propusnica. Na 4. stranici, izveštaj od 10. avgusta...

ADVOKAT KAY: Ne...

SUDIJA ORIE: ...bar je kod mene to dokazni predmet Tužilaštva broj P46.

ADVOKAT KAY: To je moja greška tokom gledanja u tabelu, jer nemamo opis dokumenata a očigledno sam pobrkao broj sa brojem koji je Sud dodelio dokaznom materijalu. Pitam se da li bi neko mogao da nam pomogne.

SUDIJA ORIE: Možda... Gospodine sekretaru, da li biste mogli na osnovu broja po *Pravilu 65ter* koji je dao gospodin Kay...

sekretar: Časni Sude, dokument po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 03463, jeste dokazni predmet Tužilaštva broj P46, obeležen za identifikaciju.

ADVOKAT KAY: Oh, tačno.

SUDIJA ORIE: Onda ja imam problem sa svojim... molim vas, nastavite.



ADVOKAT KAY: Kod mene ne stoji tako. Pitam se da li neko može da nam pomogne oko izveštaja HRAT-a za 23. avgust? Oh, dokazni predmet Tužilaštva broj P47. Puno vam hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Oprostite, gospodine Flynn.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Nema problema.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hajde onda da pogledamo pravi izveštaj. Potpisala ga je Maria Teresa Mauro. A ne, to je ona samo overila na kraju izveštaja. Da li ste vi to napisali? To dolazi od gospodina Al-Alfija, ali da li ste vi napisali izveštaj ili...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da nisam, ali ne vidim... sve što upravo sada vidim je naslovna stranica.

ADVOKAT KAY – PITANJE: O, ne. To je jedan drugi izveštaj od 23. avgusta.

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se, časni Sude. To je moja greška.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ako mogu da pomognem.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P46 nosi broj 3463 po *Pravilu 65ter*. To je izveštaj Akcionog tima za ljudska prava od 22. avgusta a dokazni predmet Tužilaštva broj P47 je dokument koji po *Pravilu 65ter* nosi broj 3467. To je takođe izveštaj Akcionog tima za ljudska prava, ali od 23. avgusta. Mislim da je gospodin Kay mislio na dokazni predmet Tužilaštva broj P47, koji nosi broj 3467 po *Pravilu 65ter*.

SUDIJA ORIE: Ja pod dokazni predmetom Tužilaštva broj P47 imam dokument od tri stranice. Na prvoj stranici piše "vrlo hitno", a na drugoj stranici, kao što sada vidimo na ekranu, piše "Napomena za datoteku".

ADVOKAT KAY: Izvinjavam se. Dobio sam drugi dokument sa istim datumom.

SUDIJA ORIE: Da. Koji bi bio to broj?

ADVOKAT KAY: Daću ERN broj samo u slučaju da neko...

SUDIJA ORIE: Pretresno veće ima poteškoća da pronalazi dokumente po ERN oznakama, ali ako ga date onda nam najverovatnije gospodin sekretar može pomoći.

ADVOKAT KAY: Dokument nosi oznaku ERN 0035-1685. Žao mi je, ali ovaj dokument je dobio tri ERN broja.

SUDIJA ORIE: Ja na osnovu gestova gospodina sekretara zaključujem da on to ne može da pronađe. Molim vas, da li možete za sada da krenete dalje.



ADVOKAT KAY: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vrat ćemo se na ovo pitanje, s obzirom da je ovo jako relevantna stvar koja zahteva vašu pažnju, gospodine Flynn, nakon što ja ovo razvrstam kasnije. Vi ste u vašoj izjavi spomenuli gospodina Pašića i izneli ste svoj stav o tome koliko je dugo on bio na tom položaju i odakle je došao. Želeo bih da u vezi s tim pogledamo nekoliko dokumenata.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oprostite, da li sam ja rekao da je on bio koordinator Civilne odbrane?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Gradonačelnik.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Oh, gradonačelnik.

ADVOKAT KAY – PITANJE: To je dokument koji nosi ERN oznaku broj 2D01-0005, tabulator 109.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D54, obeležen u svrhu identifikacije.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D54 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Postoje neke nepouzdanosti u vašoj izjavi u vezi sa gospodinom Pašićem. Time se sada bavimo. Jer kao što vidite ovde, on je imenovan...

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: ...za poverenika Vlade Republike Hrvatske u opštini Knin 6. januara 1992. godine.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi ste imali utisak da je on došao kasnije. I ja sada samo uvrštavam u spis rešenje o njegovom imenovanju.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: O, da. U redu. Može biti da sam ja pogrešio u vezi s tim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Sledeći dokument nosi oznaku ERN broj 2D01-0007, tabulator broj 111.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D55, obeležen u svrhu identifikacije.



ADVOKAT KAY: Prvi put da su se zajedno našli brojevi James Bonda i Nelsona.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Neću reći da smo u spis primili Jamesa Bonda i Nelsona ali jesmo primili u spis dokazni predmet Odbrane broj D55. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Vi niste bili sigurni u vašoj izjavi ili ste možda rekli da je on vrlo brzo otišao, ali vidim da je on položaj napustio 28. marta 1996. godine. To je nakon što ste vi napustili Knin.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: U redu. Onda sam ja... dozvolite mi da proverim. Ovo je, znači, poverenik Vlade za grad Knin, a to bi bio gradonačelnik?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: U redu. Onda je to greška.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ja sam to pomenuo samo zbog onoga što stoji u vašoj izjavi, pa sam želeo da to razjasnimo.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Kad je reč o gospodinu Pašiću, želeo bih da pogledamo jedan izveštaj gospodina Ala Alfija, dokument po *Pravilu 65ter*, koji nosi broj 4100, to je tabulator broj 9. a datum...

SUDIJA ORIE: Taj dokument još nije u spisu gospodine...

ADVOKAT KAY: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, potreban je dokazni broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D56, obeležen u svrhu identifikacije.

ADVOKAT KAY: To je dokument Tužilaštva.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nemamo prigovor, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D55 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Mene zanima kako stvari stoje sa gospodinom Pasićem. Možemo da vidimo u prvom paragrafu da je održan sastanak s njim a u 4.



redu se vidi da je on zadužen za obnovu civilnih objekata u Kninu. Da li ste vi imali neposredne kontakte s njim?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Možda jesam u jednoj ili dve prilike, ali se ne sećam da smo često radili s njim ili da sam ja s njim radio često ako uopšte i jesam.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ali to je možda samo problem u sećanju. Ja stvarno ne mogu da se setim.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dokument koji nisam uspeo da pronađem od 23. avgusta a koji sam želeo da vam predočim, zapravo je izveštaj, poruka gospodina Ala Alfija, i tu se pominje kako on ima nameru da ode u Plavno 25. avgusta sa gospodinom Romanićem, a svrha odlaska bio je sastanak sa lokalnim ljudima...

SUDIJA ORIE: Prvo samo tražim neku proveru pre nego što...

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, čitam prvi paragraf gde piše: "Ovog jutra imao sam sastanak sa gospodinom Petrom Pašićem, gradonačelnikom Knina. Na sastanku je takođe bio prisutan gospodin Slavko Đaković, zamenik gradonačelnika i Damir Vidović, koji je bio zadužen za obnovu civilnih objekata u Kninu." E sad, u vašem pitanju vi kažete da je gospodin Pašić bio zadužen za obnovu civilnih objekata u Kninu, što po mom poznavanju engleskog jezika nije ono što sam pročitao u četvrtom redu.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, izvinjavam se. Čitao sam na brzinu.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, produžite.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Flynn, da li bi vaš odgovor bio drugačiji kada znate ovo?

SVEDOK FLYNN: Mislim da bi bio. Mislim da sam se složio sa gospodinom Kayom da je gradonačelnik imao odgovornost. A po svemu sudeći, časni Sud je bio u pravu, zadužen je bio gospodin Vidović.

SUDIJA ORIE: Da, da. Generalno bih želeo da strane ubrzaju postupak i cenim to. Ali istovremeno bio bih zahvalan ako bi se zadržala najveća moguća preciznost. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li se sećate da je on trebalo da ode tog jutra, 23. avgusta u Plavno sa gospodinom Romanićem kako bi se susreo sa lokalnim stanovništvom?



SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne sećam se konkretno da je gradonačelnik Pašić trebalo da bude u sastavu ove delegacije, ali po svemu sudeći, jeste organizovan sastanak u Plavnom 25. avgusta i moguće je da je on bio deo delegacije.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Videli smo da se to pominje na insertu sa DVD-a prvog dana vašeg svedočenja. Sećate se kako je gospođa rekla: "Niko nije došao"? - sastanak je organizovan, ali niko nije došao?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je tačno. Takođe je bio organizovan sastanak u gradu koji smo prvo posetili, u Zorićima. Koliko se sećam, tom sastanku su prisustvovali lokalni nadležni organi. Nisam siguran da je održan bilo koji drugi sastanak sa druge strane doline, da tako kažem, u blizini Grubora, jer ne verujem da su ti lokalni stanovnici iz Grubora pronašli sastanak.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Činilo se na osnovu njene izjave sa video snimka, iz filma, da je ona otišla na uobičajeno mesto za sastanke na lokalnom nivou i da niko nije došao. Tako da jeste bio zakazan sastanak?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: To je bio i moj utisak.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li znate da je, u stvari, bio održan sastanak na koji je gospodin Romanić trebalo da ode 25. avgusta a nije otišao?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne znam to pouzdano.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Kada je reč o sastanku u Zorićima koji ste pominjali, da li je na taj sastanak Romanić otišao?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Pokušavam da se setim. Mislim da nije on otišao, ali verujem da je bilo govora da se poboljša humanitarna situacija ljudi koji su se tamo nalazili, i mislim da je neki zastupnik lokalnih vlasti bio prisutan ali ne znam tačno ko je to bio.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

ADVOKAT KAY: Biće neophodno da se vratim na taj dokument koji sam pokušavao da pronađem, časni Sude. Ne mogu ovo pitanje da obradim ni na koji drugi način, osim da predočim ovaj dokument. A to što ne možemo da ga nađemo, moja je greška.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U svojim susretima sa gradonačelnikom, koji nisu bili brojni, ali iz dokaznog predmeta Odbrane broj D56, možemo da vidimo sledeće: onim pitanjima kojim ste se vi bavili, odnosno položajem lokalnog stanovništva i to sa humanitarne tačke gledišta, bilo je pitanja o kojima ste razgovarali s njim. Molio bih da pogledamo 2. stranicu dokaznog predmeta Odbrane broj D56. U paragrafu (d) stoji: "Gradonačelnik je takođe izrazio želju da pomogne Srbima koji su napustili područje tokom nedavnih neprijateljstava da im pomogne da se vrate svojim kućama." Tokom svojih susreta sa njim da li ste imali utisak da je to njegov stav?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Verujem da je to stanovište koje je on izneo prilikom sastanaka kojima sam ja prisustvovao, da.



ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li se sećate da je takođe izrazio stav da bi proces povratka Srba mogao da bude složen?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A pre povratka oni koji su otišli prvo su trebali da podnesu zahtev za hrvatsko državljanstvo u kancelariji za vezu u Beogradu?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. A u to vreme postalo je jasno da će to biti vrsta procedure za povratak ljudi?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. U paragrafu (f) piše: "Gradonačelniku je skrenuta pažnja na izveštaje o stalnom spaljivanju sela i pljačkanju do tog vremena, i on je priznao da postoji taj problem i informisao je gospodina Ala Alfija da civilne i vojne vlasti imaju redovne sastanke da se okončaju takva dela." Da li je izrazio takav stav i na sastancima koje ste vi s njim imali?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Koliko se sećam, jeste.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A da li je on bio ubeđen da su počinjena krivična dela počinjena protivzakonito? Da li prihvatate takav stav?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mislim da je tako. Ali bojim se da je moje sećanje o razgovorima sa gradonačelnikom malo maglovito.

ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu. Pogledaćemo 3. stranicu ovog dokumenta gde se vidi da je popodne održan sastanak o čemu se govori u izveštaju gospodina Ala Alfija, i tu se, takođe, vidi da se pominje i vaše ime, kao prisutnog lica?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste vi sastavili odvojen izveštaj koji se odnosio na ovaj sastanak ili informacija koje se ovde ne nalaze nisu obrađeni ni u jednom izveštaju koji ste vi sastavili a koji je uvršten u spis?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Izvinjavam se, koji datum nosi ovaj dokument?

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ovo je dokument od 18. avgusta. U pitanju je poruka a jedan paragraf počinje rečima: "Ovog jutra", tako da možemo da zaključimo da se to odnosi na 18. avgust.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Aha, vidim, ovo se odnosi na one ljude koji su smešteni u prostoru gde se nalazio bataljon UNCRO-a u komandi Sektora Jug.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Ne, nisam u vezi sa tim podneo poseban izveštaj.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A da li ste pregledali izveštaj gospodina Ala Alfija ili ga je on jednostavno poslao?

SVEDOK FLYNN – ODGOVOR: Mora da ga je jednostavno poslao. Nisam ga pregledao.



ADVOKAT KAY – PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, gledam na sat. Biće mi potreban otprilike jedan i po minut da saznam kako ćemo sutra da nastavimo pre nego što vi započnete novu liniju ispitivanja.

ADVOKAT KAY: Časni sude, gledam koliko je vremena ostalo, minut i po ističe.

SUDIJA ORIE: Da. Ali vi još niste pregledali sadržaj ovog izveštaja. Mislim da bi bilo dobro da gospodin Flynn ostane pošto ćemo da razgovaramo kako će da teče sutrašnji dan. Gospodine Kay, do sada ste utrošili blizu četiri sata, tako da vam ostaje još jedan sat. Šta sledi sutra? Ko će biti drugi po redu? Gospodine Kuzmanoviću, da li je...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, zapravo...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: I vama, kao što ste rekli, gospodine Kuzmanoviću, potrebna su dva sata?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ne, časni Sude, najviše pola sata, ako mi bude trebalo i toliko.

SUDIJA ORIE: Najviše pola sata. Gospodine Mišetiću, možda sam nešto pobrkao?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da. Časni Sude, meni će možda biti potrebno oko dva sata.

SUDIJA ORIE: Onda ja predlažem sledeće: Gospodine Kay, sutra do 10.00 časova možete vi da ispitujete, čak ako i izgubite nekoliko minuta, ali zaista želim da završimo sutra. Zatim ćete od 10.00 do 10.30 časova ispitivati vi, gospodine Kuzmanoviću. Gospodine Mišetiću, posle prve pauze obično imamo na raspolaganju sat i po. Ako biste mogli da probate da se uklopite u to vreme. Ako ne u potpunosti, onda možete da dobijete još 15 minuta posle pauze. A onda bi nam ostalo otprilike jedan sat za dodatno ispitivanje, za pitanja Pretresnog veća, mada je, naravno, Pretresno veće već postavljalo neka pitanja u toku glavnog ispitivanja i unakrsnog ispitivanja. Gospođu Mahindaratne, gospodin Kay je danas uglavnom predočavao veliki broj dokumenata svedoku. Svedok nije bio upoznat sa većinom od ovih dokumenata. Tako da umesto da proveravamo da li mu je ovaj materijal bio na raspolaganju u vreme kada je dao ovu izjavu, mislim da bi bilo dobro da obavestite Pretresno veće o postojanju takvih dokumenata. Mogu li da pretpostavim da vam neće biti potrebno mnogo vremena naročito kada se ima u vidu karakterizacija koju sam upravo izneo iz unakrsnog ispitivanja? Možete li da obavestite Pretresno veće o nekoj proceni koliko će trajati dodatno ispitivanje?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ne očekujem da ćemo da utrošimo puno vremena na dodatno ispitivanje. Biće kratko, najviše pola sata.



SUDIJA ORIE: Dobro. Onda to znači da...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ali ako mogu samo da dodam, gospodine predsedavajući, da to zavisi od toga šta će proizaći iz svedočenja tokom unakrsnog ispitivanja...

SUDIJA ORIE: Da, naravno. Shvatam. Uvek su potrebne izvesne ograde. Onda pretpostavljam da bismo sutra mogli da završimo sa ispitivanjem gospodina Flynnna. U isto vreme, ne verujem da će ostati dovoljno vremena da pozovemo sledećeg svedoka, tako da mislim da nije nužno da sledeći svedok čeka skoro ceo dan. Ukoliko nam preostane nekoliko minuta možemo da se pozabavimo sa dokaznim predmetima obeleženim u svrhu identifikacije, a da onda sledećeg svedoka pozovemo u ponedeljak. Gospodine Kay?

ADVOKAT KAY: Časni Sude, ako mogu da pokrenem jedno pitanje? Časni Sude, moram da priznam da sam bio suviše umeren u proceni vremena i da će mi možda trebati više vremena. Trudio sam se da idem što brže, međutim ovo je svedok koji pokriva veliki broj pitanja. Postupio sam onako kako sam smatrao da je najbolje sa stanovišta odbrane gospodina Čermaka. Naravno, pregledaću svoje materijale kada završimo sa radom, a Časni sud je dao opis pristupa Odbrane i način na koji se treba odnositi prema svedoku u preostalim pitanjima.

SUDIJA ORIE: Naravno, jedna od mogućnosti bi bila i molim vas da to razmotrite i da o tome porazgovarate sa gospođom Mahindaratne, da se neki od dokumenata uvedu u spis na neki drugi način a ne preko ovog svedoka, osim ako nemamo neki konkretan razlog da svedok može nešto konkretno da doda u vezi sa tim dokumentom. Mogao bi da postoji i drugi način... primetio sam da čak i pre nego što su postavljana pitanja Tužilaštvo često nije imalo prigovor na usvajanje u spis. Moglo bi da se razmotri da li postoji neki drugi način da se ovaj materijal uvrsti u spis, da se možda načini nekakav izbor, pa da očekujemo da će svedok biti u stanju da dodatno razjasni stvari i da vi očekujete da će svedok uglavnom moći da kaže da će moći da preispita svoje mišljenje ukoliko je svestan određene situacije. Jasno je da je svedok izneo svoja zapažanja i svoje utiske na prilično jasan način i možda nije za sve informacije mogao da kaže: "Pa, da sam ovo znao, možda ne bih izvukao isti zaključak", jer on nama govori šta je on uočio, zašto je formirao određeno mišljenje ili stekao neke utiske, odnosno nešto tome slično, ili se možda ne drži toga tako tvrdo kako je do sada izgledalo na papiru, naravno. Pretresno veće takođe može nešto da učini u tom pogledu i da kaže – evo, ovo je što je uočio svedok. Sada imamo više informacija, tako da može ... ali prvo se možda treba usredsrediti na one stvari na kojima se očekuje da će svedok da doda nešto na osnovu nove informacije koju mu predočavate. U isto vreme želeo bih... zaista bih želeo da vidim da li možemo da završimo sutra. Takođe ću da pitam gospodina sekretara da vidi da li imamo neki prostor od dodatnih 15 minuta. Međutim, to zavisi od drugih Pretresnih veća. Možda ste takođe uočili da je Tužilaštvo utrošilo tri sata u pogledu materijala predloženih na usvajanje u spis po *Pravilu 92ter*, i da je Pretresno veće odobrilo za Odbranu blizu osam sati, što naravno, daleko premašuje onaj odnos 1:1. Ali to smo učinili iz dobrih razloga. Uprkos tome, želeo bih da porazgovarate, kako sa gospođom Mahindaratne, tako i sa ostalim



zastupnicima i da vidite da li možemo da napravimo takav raspored kako bi završili sutra.

ADVOKAT KAY: Mi smo u potpunosti shvatili zapažanja Pretresnog veća i svakako ćemo raditi na tome da postignemo ovaj cilj.

SUDIJA ORIE: Da. Upravo sam dobio nešto što moram da pročitam pre nego što znam da...

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Ono na šta mi je skrenuta pažnja jeste pitanje koje smo već rešili a odnosi se na sledećeg svedoka. Ako nema ništa više, prekinućemo sa radom do sutra, 11. aprila, u 9.00 časova, u sudnici broj III.

Sednica je završena u 13.51 h
Nastavlja se u petak, 11. aprila 2008. godine u 9.00 h.

